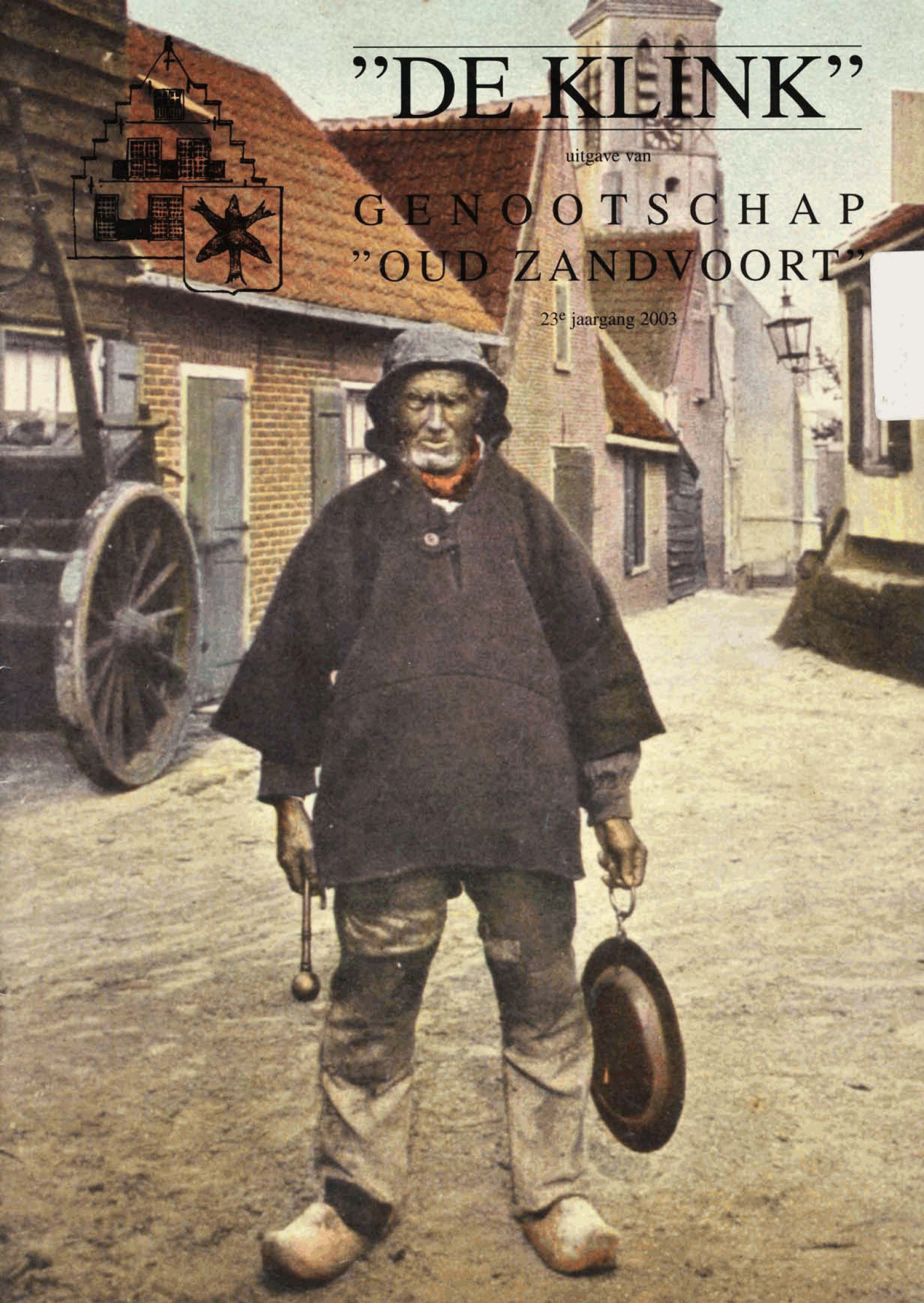

"DE KLINK"

uitgave van

GENOOTSCHAP
"OUD ZANDVOORT"

23^e jaargang 2003

uw drukker voor:

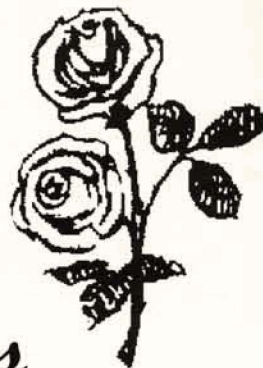
geboortekaartjes
huwelijkskaarten
en uw handelsdrukwerk

**drukkerij
van petegem** b.v.

in het ♥ van
het oude Zandvoort

Kerkpad 6, Tel: 023-57 12793
Postbus 54, 2040 AB Zandvoort

Hé ju, hael jai evve
een blommetje
bai Jopie Bluijs!

Bloemenhuis
J. Bluijs

De specialist in al Uw Bloemwerken.....

Haltestraat 65, Zandvoort, Tel: 023-57 12060

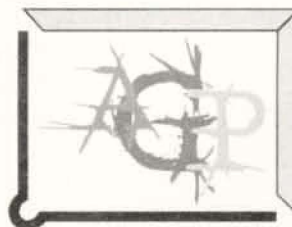

Café Koper

Kerkplein 6, Zandvoort
Tel: 023-57 13546

Het gezelligste terras
van Zandvoort

Poffers kenne beter
waeter zoipe.....!

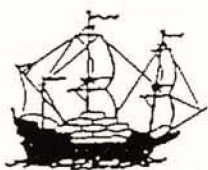
Alblas Grafische Produkten

Kochstraat 4^A, 2041 CE Zandvoort
Telefoon & Fax 023 57 125 05

Verkoop van:

**Aquarel- en Acryl materialen
Lijsten**

**Passe Partouts op maat gesneden
Boekbindatelier**

DE TROMP WINKEL

OOK OP ZONDAG GEOPEND!!!

Grote Krocht 3-5, Zandvoort
Tel: 023-57 19058

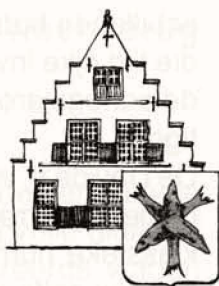
**Brilmode
Oogmeting
Contactlenzen
Zonnebrillen**

Zandvoort Optiek

Kerkstraat 34-36, 2042 JG Zandvoort
Tel: 023-57 12466

"De Klink"

Het blad "De Klink" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "Oud Zandvoort" en wordt samengesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van de geschiedenis van Zandvoort en het bevorderen van de belangstelling hiervoor.

"DE KLINK"

Kwartaaluitgave van
GENOOTSCHAP
"OUD ZANDVOORT"

23^e jaargang, nummer 89, winter 2003 Prijs los nummer € 3,=

Redactie "De Klink":

Peter Bluijs, (hoofdredacteur)
Brederodestraat 28
2042 BE Zandvoort
023-571 8292 (na 19.00 uur)
p.bluijs@hetnet.nl

Jaap Kerkman Azn
Burg. Beeckmanstraat 24
2041 PN Zandvoort
023-571 5013

Arie Koper
W. Kloosstraat 9
2041 BK Zandvoort
023-571 8441
arie_koper@hotmail.com

Hanneke Molenaar
023-571 8519

Harry Opheikens
Sumatrastraat 1
2103 TG Heemstede
023-529 4884
hopheikens@hotmail.com

© Copyright 2003

Alle rechten op de inhoud van "De Klink" berusten bij het Genootschap "Oud Zandvoort", voor zover deze rechten niet berusten bij derden van wie materiaal beschikbaar is gesteld aan het Genootschap "Oud Zandvoort".

Ledenadministratie:

Adreswijziging en aanmelden
nieuwe leden:
mevrouw E. Hoogervorst-Schuiten
Oosterstraat 1
2042 VE Zandvoort
023-571 8177
r_hoogervorst@hotmail.com

Volgende uitgave "De Klink"

Deze zal half april verschijnen.
Tekst en/of fotomateriaal uiterlijk
1 maart bij de redactie aanleveren.

Zandvoort's historie nog toegankelijker

Terug kijkende op het jaar 2002 kunnen we alleen maar constateren dat het een zeer productief jaar geweest is. De volgende uitgaven zijn verschenen:

* het tweede Luchtfotoboek, dat fraaie beelden bevat die de dynamiek van Zandvoort laten zien. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat er binnen 4 weken al circa 800 van de 1000 verkocht waren. Het eerste Luchtfotoboek is in een kleine oplage zijn derde druk ingegaan.

* een DVD met de Historische Tijdschriften Zuid-Kennemerland. Met daarin opgenomen onze "Klink" van 1980 tot 2000, alsmede nog zo'n 10 boekjes over de Zandvoortse geschiedenis zoals "Gort met Stroop" en de Gemeentebleden.

* het millenniumcadeau, 4 DVD's met daarop 120 jaar Zandvoortse couranten. De Zandvoortse geschiedenis van 1881 tot en met 2000 kunt u nu vanaf uw scherm bestuderen. Doordat u op bijna elk woord kunt zoeken kan het een ware ontdekkingstocht worden. Meer dan 60.000 pagina's krant zijn gedigitaliseerd en snel door te lopen. Er is geen gemeente in Nederland die een dergelijk cadeau aan zijn bewoners geeft. U bent een bevoorrecht Nederlands burger.

Buiten deze mooie en waardevolle publicaties kon het Genootschap zich ook verheugen over goed bezette Genootschapavonden. De goed draaiende werkgroepen zullen over enige tijd ook van zich laten horen. Zo is de werkgroep die werkt aan het straatnamenboek Zandvoort bezig met de correctie van het eerste proefexemplaar. 10 correctoren zijn momenteel bezig dit door te werken. Het moet een informatief handboek worden. Over circa een jaar kunnen wij u daar meer over vertellen.

Tot zolang moet u geduld hebben en wens ik u namens het hele bestuur een gezond en goed 2003 toe.

Ger Cense
voorzitter

Geanimeerde ledenavond

Precies om 20.00 uur op de 25e oktober j.l. stond de voorzitter op het toneel om de avond ook weer op tijd te laten eindigen. In zijn openingswoord vermeldde hij dat de plaatselijke kranten vanaf 1881 t/m 2000 gefotografeerd en digitaal opgeslagen zijn. Dat de bewerking van zo'n 40.000 kranten allemaal computergestuurd gebeurd is, hoeft hier geen nadere uitleg. Volgende bijeenkomst geeft uw voorzitter een voor ieder begrijpelijke demonstratie.

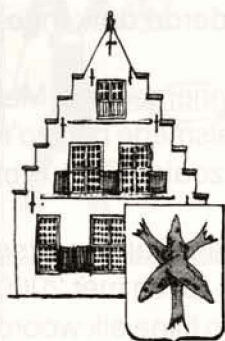
Wim Kruiswijk, de jutter van het mu-Zee-um verhaalde over wat hij zoal op de vloedlijn vindt. Naast de flessen met post, zaden en botten maakt hij zich vooral zorgen over de grote hoeveelheid plastic producten, die niet afbreekbaar zijn door het zee-water en veelal aanspoelen.

Marion Cense liet ons een kijkje nemen in de ver-

schillende hotels met hun eenvoudige doch voor die tijd rijke inventaris. Ook deze interieurs zijn in de oorlogsjaren geroofd en de gebouwen vernietigd.

De Davida's, voor deze gelegenheid geheel in stijl gekleed, verrasten de aanwezigen met een vijftal klassieke nummers uit hun blaasbalgkasten en hadden zelfs enige showelementen in petto voor het hoog geëerd publiek. Ook voor hen waren er bloemen als dank. Vervolgens werden enige filmfragmenten getoond. Het waren de laatste beelden van het badleven oude stijl uit 1941, het tweede oorlogsjaar was reeds ingegaan. We zagen tegen een vertrouwde achtergrond kinderen op een pony rijden, ouderen nog met een hoed op - allen natuurlijk heel degelijk gekleed - en zelfs een bakvis, met voor toen een zeer pikant tweedelig badkostuum. Pure nostalgie uit een tijd die nooit meer terugkomt.

JK Azn

Het bestuur van het Genootschap "Oud Zandvoort"

nodigt u uit tot het bijwonen van de

"GENOOTSCHAPSAVOND"

vrijdag 7 februari 2003

De avond zal zoals te doen gebruikelijk gehouden worden in gebouw "De Krocht", de zaal is open om 19.15 uur

20.00 uur **Welkomstwoord van de voorzitter.**

20.05 uur **Film over het duin**

20.15 uur **Uitleg en demonstratie Millenniumcadeau**

20.35 uur **Lezing over de Zandvoortse Reddingsbrigade, door Ankie en Pieter Joustra**

21.10 uur Pauze.

21.30 uur **Vervolg lezing over de Zandvoortse Reddingsbrigade**

22.15 uur **Sluiting**

"Boedapester" na 45 jaar weer terug in Zandvoort

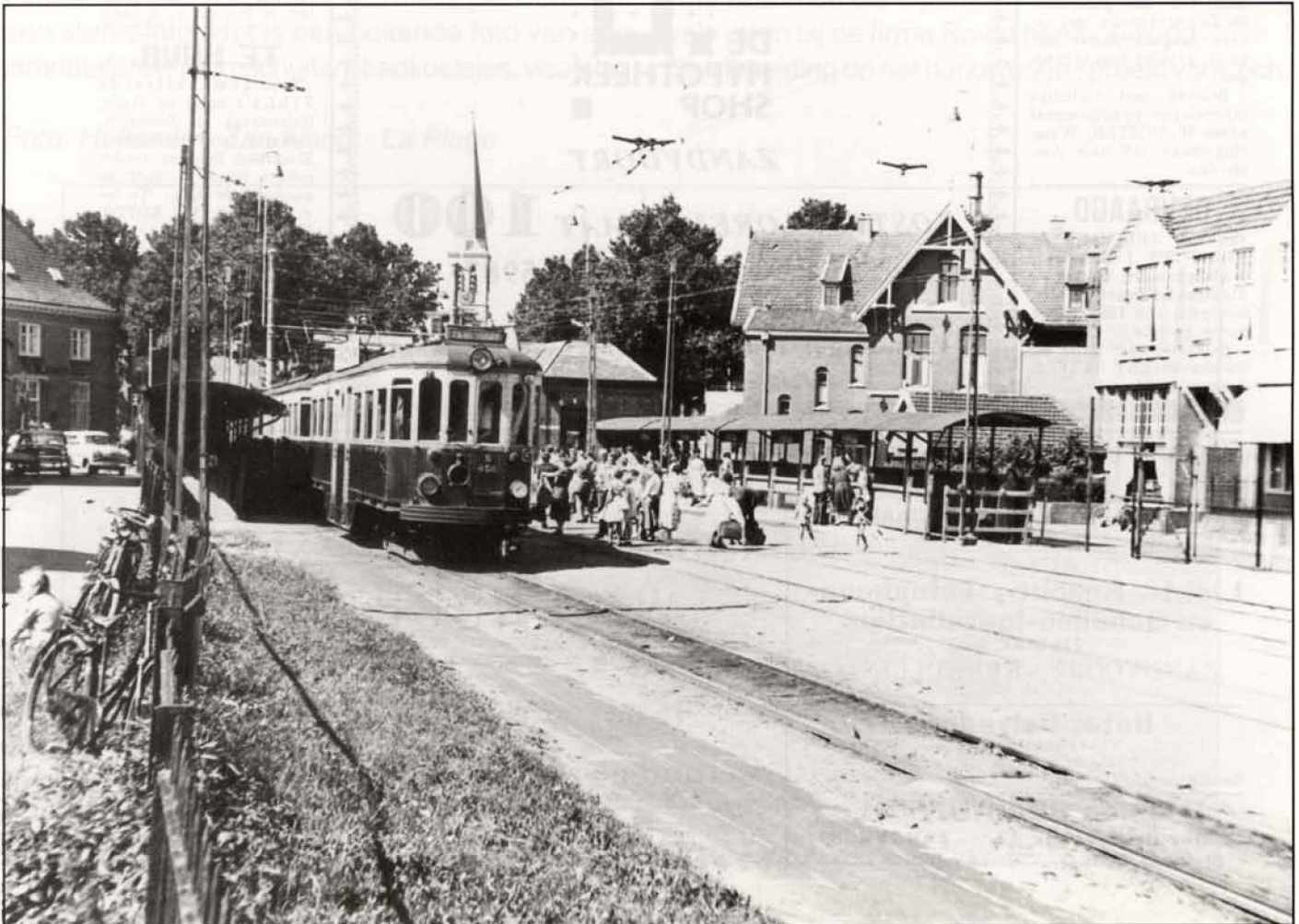
Zwijmelen in optima forma

Op 5 en 6 oktober j.l. stond de oude vertrouwde "Boedapester" op het Tramplein in volle glorie te pronken. In de prachtig gerestaureerde wagen droomde je - al kijkend naar de tekstbordjes en luis-terend naar de hoosbuien tegen de ruiten - weg naar toen. Toen je met de "Blauwe Tram" naar Haarlem of Amsterdam reisde. Wiebelend op het ritme van het 1 meter brede smalspoor.

Op de mededelingenbordjes in de B 412, gebouwd in 1923 bij de firma Starlift, zijn de volgende teksten te lezen: *"Niet met de bestuurder (de wagen-voerder) spreken. Openen en sluiten van de ramen mag uitsluitend door het personeel geschieden. Niets buiten steken. Geen voeten op de zitting. Niet spuwen. Op en afspringen gedurende de rit verboden. Stopsignaal voor eerstkomende halte: 1 x drukken (waarna voor in de wagen een*

tringeltje hoorbaar is) en bij de deur. *In geval van nood handgreep krachtig naar beneden trekken".* Het interieur ziet er voorbeeldig uit. De met trijp (soort pluche) beklede zittingen, het NZH asbakje, het koperwerk en de schitterende plafondverlichting doen je weer verlangen naar toen. Toen je met de drie gekoppelde rijtuigen met een gangetje van soms boven de 70 km per uur vanaf de Tempeliersstraat weer richting het dorp reed. Een rit met een lengte van 8,2 km. Per wagen was ruimte voor 18 zittende passagiers alsmede 9 staanplaatsen. Bij het uitstappen ontwaar je de bekende reclameborden van Roxy cigaretten, Willem II ('t meest in trek) en boven op het rijtuig Vermouth Cinzano Torino. Als je dan weer op het platform staat ben je ineens weer terug in het heden. Het is niet het eindpunt op het Tramplein maar op het tegenwoordige Raadhuisplein. De B 412 heeft als B 464 tussen 1933 en 1957 dienst gedaan op Zandvoort. Eeuwig zonde dat men vergeten was de concessie tijdig te verlengen. PB

Eindpunt Zandvoort. Deze foto is genomen op 25 juli 1956 door W.B. van Norden (collectie A. van Kamp).

ZANDVOORTSCHE COURANT.

Officieel Orgaan der Gemeente en Bad-Courant.

Versijnt gedurende het gehele jaar en wel:

In MEI, JUNI, JULI, AUGUSTUS en SEPTEMBER
vrijen Woensdag en Zaterdag en in de overige maanden
vrijen Zaterdag.

Hoofdagenuur te Zandvoort bij A. BAKELS, Kerkstraat
31. Mette verkrijgbaar bij P. SAAF, Boekh. Burgem.
Engelstr. No. 13, Wed. J. B. OTTOWESS, Kerkstr. 10,
Wed. GERTENBACH, Kerkstraat en Passage Nos. 9,
11 en 16. Agent te Haarlem, Firma P. VAN CITTERT
ZONEN, Boekh., Spekstr. Haarlem.

Advertentiën van 1—6 regels / 1.20.

Elke regel meer 0.20.

Groote letters naar plaatsruimte.

Abonnementsprijs gedurende het gehele jaar / 3.—.

Abonnementsprijs gedurende het Badseizoen:

Voor Zandvoort 2.—.

Franco per post 2.25.

Afzonderlijke nummers. 0.05.

Redacteur-Uitgever P. L. DE VRIES.

BUREAU: Kosterstraat 16, ZANDVOORT. Interc. Telef. No. 19.

De Administratie der Advertentiën van buiten Zandvoort
en Haarlem wordt gevoerd door het Algemeen Advertentie-
Bureau A. DE LA MAR Azn., Amsterdam.

Buiten.

Een lib. Isr. heer ver-
langt op het land of aan
zee nabij Amsterdam, als
eenig inwonende liefst bij
gezel familie een frissche
Slaapkamer en gebruik van
hulskamer met pensioen.

Br. fr. met volledige con-
ditiën, onder letr. S. A. aan
het Bureau van dit Blad.

Vacantie Zandvoort.

Wordt plaatsing gevraagd
voor een jongenheer van 14
jaar, P.G. om gedurende
de Zomervacantie met an-
dere jongens (onder toe-
zicht) gezellig door te bren-
gen.

Brieven met volledige
inlichtingen en prijsopgaaf
adres W. OOSTEN, Wete-
ringschans 117 huis, Am-
sterdam.

GEVRAAGD

van half JULI tot einde
AUGUSTUS 1 Zitkamer,
2 Slaapkamers, keuken en
dientstbodekamer, de
huurprijs van f300 nietre-
hoven gaande.

Brieven onder letter W.
Boekhandel ANT. BAKELS,
Kerkstraat 31.

Over **100** jaar in
2002

gaat u voor een hypotheek naar

ZANDVOORT

KOSTVERLORENSTRAAT **100**

TELEFOON: 023-5735987

Wij nodigen u uit voor een advies op maat

EEN JONGE DAME
zag zich gaarne de Zomer-
maanden of voor vast ge-
plaatst, als assistente van
eene dame, of als hulp
bij kinderen.

Brieven onder letters A.
B. Bureau van dit blad.

Zandvoort.

Wordt gevraagd om da-
delijk te aanvaarden ge-
legenheid met gebruik van
keuken voor 5 personen.

Brieven met opgave van
ligging, prijs, enz. onder
lett. S. Bureau v. d. blad.

TE HUUR.

Twee gemeubileerde
VILLA's nabij de Halte,
Haltestraat en Zeestraat,
voorzien van Waterleiding,
Electrisch licht en verder
geheel ingericht naar de
eischen des tijds. Te be-
vragen bij Jb. KOPER,
Kerkstraat 15.

Zandvoort.

Een Heer vraagt tegen
8 Juli een Zit- en Slaap-
kamer met Pension zonder
diner. Br. met opgave van
conditie onder No. 383,
ROEM's Adv. Bureau Const.
Huijgensstraat 88 Amsterd.

Electro Technisch Install. Bureau,
GRATIO & ROSS
Hoofdkantoor BLIEMENDAAL.
Telef. 1107.

GOEDKOOPST ADRES voor den aanleg van
**Licht-, Kracht-, Telefoon-
en Schellen-installatiën.**
FILIAAL te
ZANDVOORT - KERKPLEIN 4.
Telef. 59.

Hotel Belvedere.

TELEFOONNUMMER 39.
nabij het Strand en de Passage. Uitzicht op Zee.
Gemeubileerde VILLA'S te huur. Adres H. L. PETERS.

Pension BEAU RIVAGE.

Boulev. de Favauge 22. ZANDVOORT.
Electrisch Licht. J. VAN DER WERFF.

Johan van Strien

Kostverlorenstraat 100 ZANDVOORT

WONINGBUREAU.

Belast zich met het Huren en

Verhuren van Gemeubileerde

KAMERS en VILLA'S.

"Hoort, burgers, hoort!"

Reacties van lezers

Vervolg "flaporen"

De Klink, nummer 87, pagina 9

De reacties op de vraag "wie is de jongen met de flaporen", begint op een feuilleton te lijken. Van *Cor Schilpzand* ontving ik het volgende: In 1946 kende ik twee Jan Molenaars, Bonny's van mijn leeftijd. De een was de zoon van vishandelaar Floor, de ander de zoon van Kees Bonny, eveneens vishandelaar, wonende in de Spoorstraat, ik meen op nummer 16. Ik woonde op nummer 3 in dezelfde straat. Op school D kregen de twee Jannen een letter achter hun naam om verwarring te voorkomen. De zoon van Floor werd Jan G en de zoon van Kees werd Jan C. Jan C zat eerst ook in de vis, maar is later strandtenthouder geworden, eerst aan het Bloemendaalse strand, later iets ten zuiden van de Rotonde. De "flaporen Jan" is volgens mij wel degelijk Jan Molenaar, mijn oude buurt- en speelgenoot.

Stereofoto

De Klink, nummer 88, pagina 3

Stereofoto's van Zandvoort zijn een betrekkelijk zeldzaam verschijnsel. Naar aanleiding van de publicatie in het vorige nummer ontving ik wederom een stereofoto. Het is een bekende foto van een strandtafereel (bomschuiten, badkoetsjes, visafslag

en bezoekers) van omstreeks 1890, doch in deze uitvoering is hij nog niet eerder geplaatst. U ziet dat het rechter deel iets donkerder is afgedrukt dan het linker deel; dit om de foto diepte te geven.

Borduurpatroon

Van *Sietske van Gelder-Roorda* mocht het Genootschap alweer enige tijd geleden een borduurwerk ontvangen met onderstaande afbeelding. Ruim 25 jaar geleden is het patroon gekocht op een of andere braderie. Wilhelmina Cornelia Keur, dochter

van Arie Keur, heeft het borduursel gemaakt, dat vele jaren bij haar in de gang heeft gehangen. Arie Keur had als bijnaam Arie "Roest" omdat hij vele jaren bij de firma Roest heeft gewerkt. De afbeelding op het handwerkje spreekt voor zich.

Foto: Hollande - Zandvoort - La Plage

13 HOLLANDE, - Zandvoort, - La Plage, - LL.

Middenplaat

De Klink, nummer 88, pagina 12 en 13

In het vorige nummer stond op de middenpagina een sfeervolle foto van Anth. Bakels met 1906 als tijdsaanduiding. De heer Kiefer reageerde met de mededeling dat deze foto in de twintiger jaren gemaakt moet zijn. Als bewijs stuurde hij deze mooie opname van de Strandweg (zie onder), waarbij vooral gelet moet worden op de mode uit die tijd.

Bij de nieuwe voorplaat "De Klink"

Jacob Molenaar, bij de Zandvoorters bekend als "De Puur" werd op 27 februari 1817 op Zandvoort geboren. Uit zijn huwelijk met Jannetje Koper werd Floris Molenaar ("De Bokkum") geboren.

In zijn jonge jaren maakte Jacob vele reizen met de Zandvoortse vissersvloot. Toen hij ouder werd bleef hij aan wal en werd waker en omroeper.

"De Puur" was het prototype van een ruige vissersman, zoals de foto ook laat zien. Zij is genomen op het Kerkpad, dat thans helaas veel van zijn oude luister heeft verloren. Men lette op het verweerde gezicht, de zeemanshoed en de baaien "Boezee" met korte mouwen. Zodra hij op "de Worf" ontdekte dat de vissersvloot in aantocht was ging hij gewapend met "de klink" het dorp in om de bevolking aan te kondigen: "Al degeen, die garnaal kope wulle, komme an Zee!".

Zit u met een probleem
dat u zelf niet verhelpen kan?

....bel dan de Klussenman!

Klus – en onderhoudsbedrijf

Ton Bakker

Van Lennepweg 131

2041 LM Zandvoort

023 – 57 201 52

06 – 293 40 523

E-mail: Bakker2021@zonnet.nl

GROETEN UIT ZANDVOORT

Muziek op de Strandweg

"Zegt 't voort, zegt 't voort!"

Moutarde Am Sonansee

Verwacht in filmtheater Circus Zandvoort

De ware film liefhebber herkent in bovenstaande meteen een relatie met Zandvoort. Het is een speelfilm, grotendeels opgenomen in Zandvoort en geregisseerd door onze toenmalige plaatsgenoot Toon Hermans. Dit klassieke meesterwerk dateert uit 1959 en wordt op zondag 19 januari 2003 in de sfeervolle entourage van Tuschinski te Amsterdam gedraaid (aanvang 10.30 uur). De Simon van Collumfilmclub probeert begin dit jaar deze film ook in Zandvoort op het dundoek te vertonen. Dat zal een eenmalig en uniek gebeuren zijn, daar Toon Hermans zeer terughoudend was deze film ten tweede male in roulatie te brengen.

Expositie over strandingen en scheepsrampen

De expositie "Mensen VISSER" laat de geschiedenis zien van strandingen, scheepsrampen en visserij op en aan het Zandvoortse strand. De expositie zal tot eind februari in het Juttersmu-ZEE-um te zien zijn.

Zandvoort's historie op DVD "Historische tijdschriften Zuid-Kennemerland"

Weldra is het voor de bezitters van een DVD-speler mogelijk diverse historische uitgaven over Zandvoort op digitale wijze te ontsluiten. Op dit schijfje kunt u een ware ontdekkingsreis maken door de geschiedenis. Maar niet alleen van Zandvoort. Door de samenwerking met historische verenigingen in Zuid Kennemerland participeren ook Ons Bloemendaal, Historisch Kring Velsen, Meer Historie, Oud Heemstede-Bennebroek, Santpoort en Haarlem. Het zoeken is relatief eenvoudig: door het intikken van een steekwoord komt het hoofdstuk in beeld waarin genoemd onderwerp staat.

Het Genootschap Oud Zandvoort kan deze DVD tegen een gereduceerde prijs van € 35 aanbieden, alléén voor leden. U kunt deze "Historische tijdschriften Zuid Kennemerland" bestellen door dit bedrag over te maken t.n.v. GOZ, bankrekening 565738305. De normale winkelprijs bedraagt € 45.

Genealogie: "het project Zandvoort"

Het bestuur van de afdeling Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging heeft besloten het initiatief te nemen tot het uitvoeren van een afdelingsproject door haar leden. Al snel werd gesproken over het digitaal invoeren van de DTB (doop-trouw-begravenis)- en BS (burgerlijke stand)-gegevens van een kleine plaats in onze omgeving.

Hierbij werd de naam Zandvoort genoemd, daar deze plaats bij uitstek geschikt wordt geacht omdat deze plaats tot in een zeer nabij verleden, door de omringende duinen, een vrij geïsoleerde ligging had. Mede daardoor was de bevolking van Zandvoort een vrij besloten gemeenschap, waardoor alle oorspronkelijke families op een later tijdstip met elkaar gerelateerd zijn geraakt. Enkele leden binnen dat bestuur hebben reeds veel onderzoek gedaan in het Zandvoortse, zij kunnen beamen dat het beoogde project tot een zeer interessant resultaat zal kunnen leiden.

Namens ons bestuur wil ik geïnteresseerde GOZ-leden van harte uitnodigen medewerking aan dit project te verlenen. Het uiteindelijke doel is een gezinsreconstructie te maken van Zandvoort. Dit zal moeten leiden tot een verantwoord naslagwerk. Als vervolg op de publicatie willen wij verder gaan met het samenstellen van een digitaal bestand van een totaal-genealogie van de plaats Zandvoort.

De middelen.

Om zo'n project uit te voeren en te laten slagen moeten wij beschikken over een aantal enthousiaste mensen die zich bereid verklaren voor langere tijd beschikbaar te zijn om eventueel thuis of op het archief de gegevens van de DTB en de BS in de computer te "kloppen". Het is dus in eerste instantie nodig dat die mensen enige kennis hebben van het omgaan met een computer en daarbij enige ervaring hebben met het lezen van de DTB-boeken (anders helpen wij u op weg). Er wordt nog gedacht aan het schriftelijk overnemen van die gegevens op een invulformulier indien er leden zijn die wel aan het project willen meewerken doch niet over een eigen computer beschikken en/of niet kunnen omgaan met een computer.

Oproep.

Graag wil ik u oproepen zich voor dit project beschikbaar te stellen.

Ik verzoek u vriendelijk uw opgave aan mijn adres te doen, het zij schriftelijk, hetzij per e-mail alsmede of u zich beschikbaar stelt voor "thuiswerk" en/of "archiefwerk" en, ook indien u voor archiefwerk kiest, u over een computer/laptop beschikt. Ik verzoek ook die mensen die wel aan het project willen meewerken doch niet over computerervaring beschikken zich aan mij kenbaar te maken. Mijn adres is: Wim van Egmond, C. Huygensstraat 36, 2026 XX Haarlem. E-mail: wjvanegmond@freeler.nl. Telefoon: 023-5373965.

De stormramp van februari 1953

Het is alweer vijftig jaar geleden, een halve eeuw. Ik bedoel de stormramp van 1 februari '53. Mijn vrouw en ik exploiteerden op dat moment een vrij groot café-restaurant dat op het randje van de boulevard stond tussen rijweg en strand.

Op de zeereep dus zoals de onderstaande foto laat zien. We kregen het die bewuste nacht zwaar te verduren en zijn bijna de zee ingegleden. Dit is inmiddels een stukje Zandvoortse geschiedenis geworden en Peter Bluijs heeft mij gevraagd het relaas ervan voor u op schrift te stellen. Ik voldoe hier gaarne aan en heb, om niet te veel ruimte te gebruiken, hiervoor een lichte telegramstijl gehanteerd die, hoop ik, de duidelijkheid van wat zich over de gehele nacht afspeelde niet te veel zal aantasten.

Wij woonden wat geïmproviseerd in de zaak in afwachting van de oplevering van een huisje dat wij hadden laten bouwen. De ruimte die in de zomer als bar in gebruik was, was getransformeerd tot huiskamer en er was een slaapkamer ingericht in het sousterrain waar ook ons dochtertje sliep. Het uitzicht vanuit de "huiskamer" was fraai. De ramen waren een paar meter van de rand van de zeereep verwijderd en men kon bijna recht naar beneden op het strand kijken. Het gebouw stond eenzaam aan de nog onbebouwde boulevard en onze direc-

te buurman was enige kilometers noordelijker, n.l. Riche en het Richebad.

Dick en Joke Pomper exploiteerden het geheel al sinds 1947, en wij waren naast goede burens ook goede vrienden geworden. Regelmatig dineerden wij bij elkaar. Zo ook op zaterdag 31 Januari 1953. De Pompers waren die avond bij ons te gast.

Het weer was bar slecht. Het stormde fors en de verwachting voor de nacht was onheilspellend. Mogelijk zware storm uit west tot noord-west. Dick en ik stonden regelmatig voor de ramen naar beneden te kijken. Ik had de terrasverlichting aangedaan en we konden daardoor de oplopende zee goed zien en aangezien het die nacht springtij zou zijn kon hij wel eens erg hoog worden. Dick was er niet erg gerust op. Om 11 uur kwam het weerbericht door met zware tot zeer zware storm. We stonden toen net weer naar beneden te kijken en Dick zei: "vannacht gaat mijn bad er aan". "Nou, nou" zei ik "niet zo somber". "Vannacht gaat mijn bad eraan" zei hij nog eens gedecideerd. "We gaan naar huis" Het werd een gehaast afscheid en wij wensten elkaar Good Luck.

Van slapen zou die nacht niet veel terecht komen begrepen we. Mijn vrouw ging gekleed op bed liggen om toch wat te rusten, terwijl ik in de grote zaal bleef om met de buitenverlichting aan de vele glazen windschermen op de terrassen in de gaten te houden.

Zandvoort. Kiefer's Paviljoen

Het weer werd beestachtig, zwiepende regen en zware storm. De westgevel van de zaal bestond grotendeels uit glas, evenals de oostgevel aan de boulevardzijde.

Omstreeks half twee ging plotseling al het licht uit. Een stroomstoring in Haarlem was de oorzaak zoals later bleek. Ik had gelukkig een zaklantaarn bij de hand en het werd echt sinister. Mijn vrouw was weer naar boven gekomen omdat zij merkte dat het licht was uit gegaan. Er kwamen een paar auto's uit het dorp aanrijden die op het noordelijk parkeerterrein gingen staan en hun koplampen op zee lieten schijnen. Wij waren door de zaal naar de noordelijke ramen gelopen en keken mee. Zo langs de kust kijkend zagen wij pas hoe ongelooflijk hoog de zee al stond. Plotseling riep mijn vrouw "Waar is Bad Termes?". Onder de koplichtbundels zouden op het strand, tegen de reep, de daken van de vaste bebouwing van Termes te zien moeten zijn. Er was niets meer!

Ik rende naar de telefoon en belde de politie met het verzoek Piet Termes, die geen telefoon had, te gaan waarschuwen dat het op het strand helemaal mis ging.

De buitenverlichting ging plotseling weer branden doordat de storing verholpen was.

We stonden net voor de ramen van de "huiskamer" en zagen in dat licht zowat op ooghoogte golf-toppen op ons afkomen. Het was een angstaanjagend gezicht.

Er moest inmiddels enige meters water op het strand staan.

Zeewater begon met de wind mee tegen de ramen te vliegen. Ineens werd er op de voordeur gebonsd die op slot was. Achter de glazen deuren stonden een aantal mannen in olieassen en met zuidwesters op zich schrap te houden. Ik opende snel de deur en de hele bemanning van de reddingboot kwam binnen.

Ze vertelden dat er schepen in nood waren maar dat ze niet konden uitvaren omdat alle afgangen naar het strand al waren weggeslagen. Meteen ging opnieuw de deur open en kwam de gealarmeerde politie binnen. Het was korpschef Huysman met de inspecteurs Douma en Buré en hoofdagent Jaap de Wit. "Hoe is't hier bij U?" vroeg Huysman. "Slecht" antwoordde ik "maar we staan nog over-eind". We liepen door naar de grote zaal om naar de hoogte van de zee te gaan kijken. "Kijk nou" zei Jaap de Wit ineens naar de voorrand van het terras wijzend. Over de hele lengte begon de voorste rij tegels achterover te hellen en verdween in de diepte. Zeewater kletste tegen de ramen. De tweede rij tegels begon te bewegen. Achter ons ging de voordeur weer open en Piet Termes kwam binnen strompelen. Hij was volkomen ontredderd en riep terwijl hij zijn handen voor zijn gezicht sloeg "alles is weg George, alles is weg". We liepen naar hem toe. Hij liet zich tegen de muur door zijn knieën zakken en zat op zijn hurken er tegenaan geleund

te huilen. Wij waren diep ontzet. In de hal waar we bij de voordeur rond Piet bij elkaar stonden gaf een raam goed zicht op de grote glaswand die het zuidelijke terras afsloot van de zee. Deze wand was 12 meter lang en 2 meter hoog en was met 8 trekstangen geschoord aan zware stukken T-balk van een meter lengte die diep in de reep waren ingegraven. Langs de bovenrand zaten een stuk of 5 lampen die brandden. Het geheel stond op de rand van de zeereep. Plotseling begon de hele wand te bewegen en helde langzaam achterover, ruiten begonnen te breken en met brandende lampen en al verdween hij in zijn geheel in zee. De grond om de T-balken was weggespoeld en zij hadden door hun gewicht de hele wand meegetrokken. Iedereen stond aan de grond genageld. Het werd nu echt menens. Het was intussen drie uur geworden en de storm was heel zwaar. Alles rammelde en trilde. In de "huiskamer" stond Huysman met zijn inspecteurs te overleggen. Toen ik langs kwam lopen greep hij mij vast en zei "ik vind dat uw vrouw met de kleine hier weg moet". Hij stond op dat moment met zijn rug naar het middelste raam gekeerd ongeveer twee meter er vandaan. Hij was in uniform en had gelukkig de kraag van zijn overjas nog opgeslagen en een pet op. Ik stond voor hem en wilde net antwoorden toen ik over zijn schouder, in het licht van de overgebleven buitenlampen, een golf-top op ons af zag komen. Impulsief pakte ik hem bij zijn armen en riep: "Staan blijven" en boog mijn hoofd. Het raam achter hem explodeerde, glas-scherven vlogen in het rond en een golf water kwam naar binnen. Mijn vrouw stond gelukkig een eind opzij. Niemand werd geraakt. Een paar man van de reddingboot kwam binnen rennen. "Dat moet dicht" riep er een "Hebben jullie wat" We hadden niks. "Het tafelblad" riep mijn vrouw en rukte het kleed van onze eetkamertafel af en twee man paktten het zware blank eiken blad op en duwden het tegen de storm in tegen het raamkozijn. Het paste precies, hamer en spijkers deden de rest. Mijn vrouw ging vervolgens ons dochttertje uit bed halen en wikkelde haar in een deken. De politie nam haar met de kleine mee in hun auto en brachten haar naar haar moeder in de Kostverlorenstraat. Jaap de Wit bleef achter ter eventuele assistentie van mij. Plotseling gingen er in de zaal een stuk of vijf ruiten aan diggelen en zeewater vloog naar binnen. De storm gooide stoelen en tafels omver. Stukken glas vlogen als bomscherven in het rond.

Iedereen vloog opzij. Er ontstond een enorme overdruk in de zaal en het plafond begon te kraken, ik vreesde dat nu het dak er wel af zou vliegen, doch

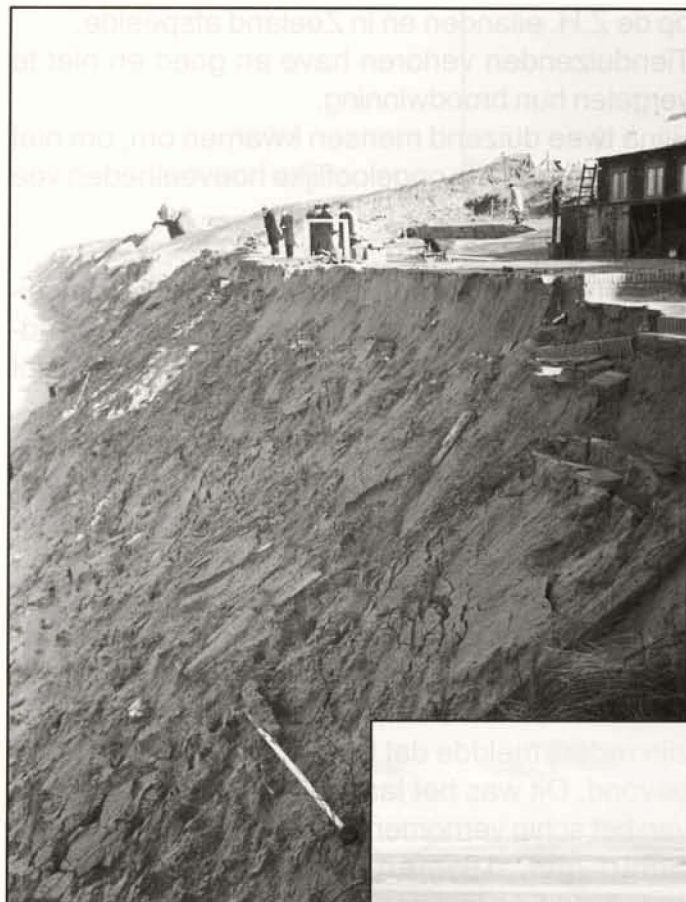
de ramen aan de landzijde begaven het eerder. Een aantal van hen werd naar buiten geschoten en de druk viel weg. De voordeur vloog weer open en tot mijn stomme verbazing rende Dick Pomper naar binnen, gevolgd door een paar van zijn mensen. "Kan ik jou nog helpen?" riep hij terwijl hij doorliep naar de zaal. "Moet jij niet bij je bad blijven?" riep ik hem na. "Dat hoeft niet meer" riep hij zonder om te kijken "Dat is al weg". We vonden nog wat stukken hardboard en planken en kregen de kapotte ramen weer enigszins dicht. De hele situatie werd hectisch. Het geweld van water en storm was op dat moment ongelooflijk. Rijen tegels verdwenen en de zee kwam steeds dichterbij. Dick Pomper moest weer terug naar zijn eigen problemen en de reddingboot-mensen werden weggeroepen om een lijnwerptoestel in orde te gaan brengen want er stond een schip op het punt op de kust te lopen.

Piet Termes was inmiddels ook stilletjes weer weggegaan. Intussen was fotograaf Ton Bakels binnengekomen. Met Jaap de Wit erbij bleven we met z'n drieën over. We stonden om een hoekje naar het terras te kijken. Het voorste deel hiervan was een stap lager dan de rest, en dat deel was inmiddels geheel verdwenen. De afstap werd gevormd door een gemetselde rollaag die ineens in stukken begon te breken en uit het zicht verdween. We keken elkaar eens aan en ik zei, "We moesten hier maar weggaan". We trokken ons terug naar de ingang die uit zwaar metselwerk was opgetrokken en bovendien geheel was onderkelderd. We voelden ons daar wat veiliger en bleven in spanning naar binnen kijken of de zaal zou gaan glijden.

Een paar rijen tegels van het hoofdterras verdwenen. Er was nog ongeveer twee meter breedte over. "Het lijkt wel of het iets minder wordt" zei iemand ineens, doelend op de wind. "Hij ruimt" zei ik. Het zeeniveau begon plotseling onwaarschijnlijk snel te dalen. De hele opgezweepte natuur begon te kalmeren en we durfden weer achter de ramen te gaan staan.

De verwoestende vloedgolf scheen voorbij te zijn en trok verder naar het noorden weg. Het was allemaal heel onwezenlijk. We stonden in een laag zeewater opgelucht om ons heen te kijken. We hadden het gered!! Het liep inmiddels tegen de ochtend. In het oosten begon het enigszins te gloren. We zijn er toen even bij gaan zitten.

Na het dweilen en redderen in de zaal, waar ook Jaap de Wit dapper aan mee hielp (mijn vrouw was inmiddels weer teruggekeerd) kwam ons personeel in dienst en de zaak ging om 9.00 uur open en liep gelijk vol bezoekers. Die zondag werd het vreselijk

Op het randje van de afgrond

Riche zonder bad

druk in Zandvoort.

Ramptoeisme zouden wij het nu noemen. Toen wij 's-avonds de zaak sloten en de boel opgeruimd hadden, hadden we er sinds zaterdagmorgen zo'n veertig uur nonstop op zitten.

Epiloog.

Toch konden we die volgende nacht door de door-gestane emoties en spanning nauwelijks slapen. De beelden van de gigantische hoeveelheden zee-water die op ons aan kwamen stormen die nacht om tegen de duinreep en het gebouw uiteen te spatten zijn we nooit meer kwijtgeraakt.

Ik zie het na vijftig jaar nog onuitwisbaar voor me en hoor nog steeds al dat glas breken. De schade die wij geleden hadden viel uiteindelijk wel mee. Het was hoofdzakelijk glasschade en verlies van hout-werk etc. aan de grote glaswand. Het tafelblad van de eetkamer tafel bleef eeuwig uitgebeten, terwijl twee rijen spijkergaten de herinnering levend hielden. Tafelkleedjes in de zaal en stoelbekleding werden door rondvliegend glas doorgesneden als of iemand met een scheermes was bezig geweest. De grootste schade hadden de Pompers. Vrijwel het hele zwembad en de pompenkelder waren vernield. Hun hoofdgebouw ontkwam aan de vernietiging omdat vlak ervoor in de zeereep nog een Duitse bunker in de grond zat die alle geweld opving. Zover ik mij nog herinner werd de hele kust-streek later tot rampgebied verklaard waardoor uit het Nationaal Rampenfonds een te gemoetkoming in de geleden schade werd betaald. De gemeente liet de zeereep aanstorten en ons terras werd weer overnieuw bestraat. Naast de Pompers werden ondermeer de strandexploitanten Hendriks, Termes en Schuiten zwaar getroffen. Op het zuidelijke strand was de reddingpost "Ernst Brokmeijer" van de bunker gevallen (waarop hij gebouwd was) en werd ernstig beschadigd.

Op de plaats van het tentenkamp in noord werden een aantal toiletblokken totaal weggevaagd. Rond de Rotonde was al het zand door de kolkende watermassa's weggeslagen zodat van de boulevard een deel van de trottoirs tot aan de rijweg in zee waren verdwenen. Van het gebouw zelf werden de deuren ingedrukt waardoor er binnen onder opgeslagen kampeertenten een ravage ontstond. Een voordeur werd later 6 kilometer ten zuiden van Zandvoort terug gevonden.

In heel Zandvoort was de schade aan gebouwen en bomen aanzienlijk.

Maar dit alles stond natuurlijk in geen enkele verhouding tot het drama dat zich in die bewuste nacht

op de Z.H. eilanden en in Zeeland afspeelde.

Tienduizenden verloren have en goed en niet te vergeten hun broodwinning.

Bijna twee duizend mensen kwamen om, om niet te spreken van de ongelooflijke hoeveelheden vee dat verdrong.

Dit was de echte stormramp.

Op de Noordzee kwamen zo'n 35 schepen in moeilijkheden. Alleen al tussen Scheveningen en Zandvoort liepen er vier op het strand. Erger was het lot van drie

Nederlandse schepen die in die hel met bemanning en al spoorloos verdwenen.

Op twee hiervan behoorde een Zandvoorter tot de bemanning.

De trawler de YM 60 "Catharina Duijvis" was op 31 januari op weg gegaan vanuit Grimsby naar thuishaven IJmuiden en bevond zich op circa 20 mijl ten noorden van IJmuiden toen de schipper nog aan zijn rederij meldde dat hij zich in zeer zwaar weer bevond. Dit was het laatste levensteken wat nog van het schip vernomen werd.

Schip incl. 16 man bemanning verdween spoorloos. Eén bemanningslid kwam uit Zandvoort nl. Leendert Paap die met zijn gezin in IJmuiden woonde. Hij was 58 jaar oud. Het tweede schip was de coaster "Salland" die vanuit Pal in Engeland onderweg was gegaan naar Kopenhagen. Op dit schip was Pieter Visser, uit de van Ostadestraat in Zandvoort, als koopvaardij officier werkzaam. Hij was 24 jaar oud.

Niemand heeft na de stormnacht nog iets van dit schip vernomen of gezien. Pieters vader stond, nadat het officieel als vermist was opgegeven, nog vaak in de buurt van ons bedrijf op de boulevard stil naar de zee te staren. Het gezin Visser had in 1946 bij een verkeersongeval reeds een zoon verloren en werd nu wederom zwaar getroffen. In 1994 vond een ploeg sportduikers op 17 mijl uit de kust bij Egmond een nog onbekend scheepswrak op de bodem van de Noordzee. Uit nader onderzoek bleek het de "Salland" te zijn. De ouders van Pieter hebben dit nooit meer ervaren, zijn waren toen reeds overleden.

G.H.K.

De foto's bij dit artikel zijn van G.H. Kiefer en Ton Bakels.

De "kleine aistaid" van 1963

Zelfs de oudste Zandvoorters wreven zich 40 jaar geleden de ogen uit bij het aanschouwen van hun oude vertrouwde zee. Deze bood hen een ongekend schouwspel. Zover het oog reikte was de zee bedekt met grote ijsvelden. Vanaf het strand tot ver over de derde bank lag een compact ijsveld, waaronder het water traag deinde. Velen klauterden over de ijsvelden, soms wel meer dan 100 meter uit de kust, zich niet realiserend hoe gevaarlijk dit wel was. Daaronder was een levenloze zee, zonder eb en vloed. Het gaf Zandvoorters een beklemmend gevoel; het vertrouwde ruisen der golven was verdwenen en vervangen door een onnatuurlijke stilte. Het mooist waren de beelden van zonsondergang.

Het bloedrode schijnsel van de ondergaande zon over het onnatuurlijke poollandschap gaf prachtige lichteffecten. Het ongewone en majestueuze schouwspel trok zeer veel belangstellenden. De zondag van 27 januari 1963 werd geksterend de opening van het nieuwe hoogseizoen genoemd. Vele extra treinen en bussen werden ingezet om de enorme toestroom van dagjesmensen te kunnen verwerken.

Het werd een bijzonder lange winter met extreem lage temperaturen, waardoor de Zandvoortse strandpachters begin maart nog niet in staat waren hun tenten op te bouwen omdat het strand zo hard was als steen en de vorst nog diep in de grond zat.

PB

„WURF-PRAET”

WULLUM v.d. WURFF:

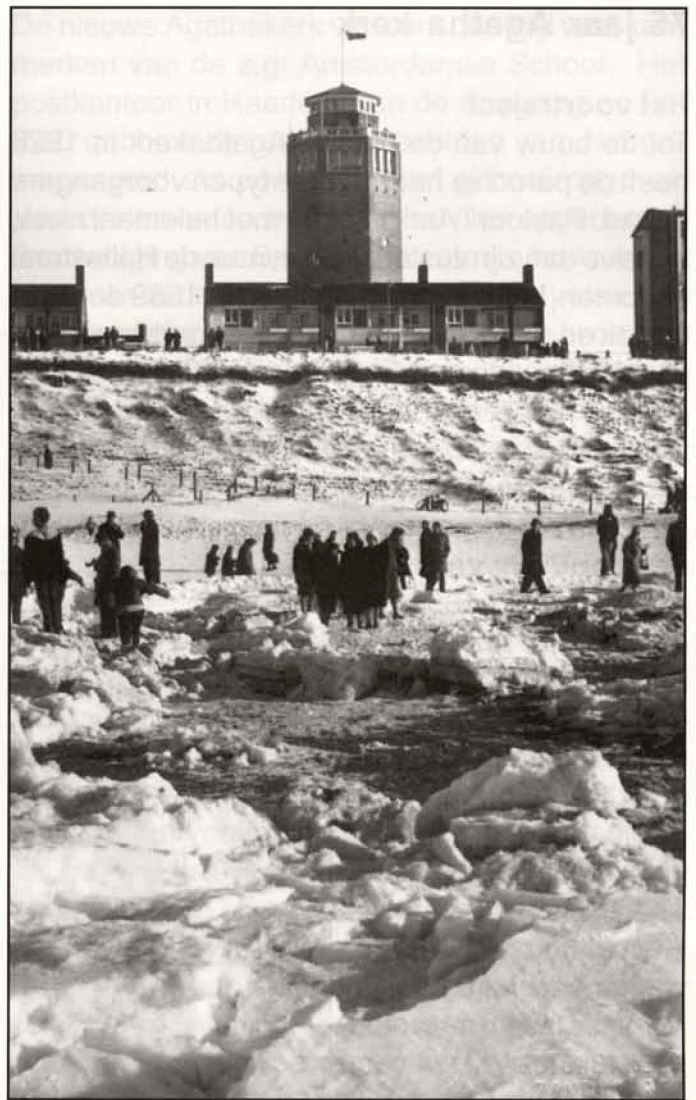
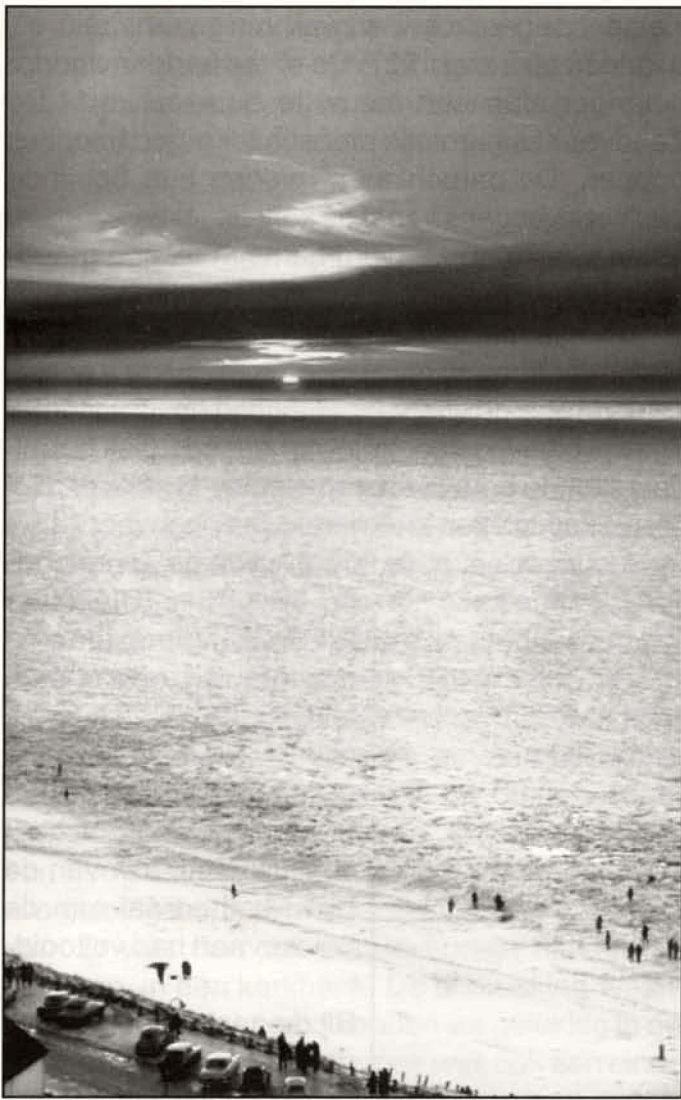
„As 't zo deurgaet,
kraige we nog 'n witte Paes!”

„WURF-PRAET”

WULLUM v.d. WURFF:

„Bent U al gewend
aen de aistaid?”

Het voortraject

Tot de bouw van de nieuwe Agathakerk in 1928 heeft de parochie heel diverse typen voorgangers gehad. Pastoor l'Ami, in 1851 met helemaal niets, behalve dan zijn zuster Jaantje, naar de Haltestraat gekomen, werd bij zijn overlijden in 1889 door katholiek en niet-katholiek op handen gedragen. Dat gebeurde overigens niet bij zijn begrafenis. Tragisch genoeg moest op 1 september, nog geen dag na zijn overlijden - er was een hittegolf - zijn lichaam in allerijl in stilte worden begraven.

Direct na zijn komst had hij de aanzet gegeven voor de bouw van de Agathakerk in 1854. Nu gebouw "De Krocht". Pastoor Witte, zijn opvolger tot 1896, was een vrome maar wat kleurloze man. Een groot contrast met l'Ami. Zijn opvolger was een rasechte preek-tijger. Hij kon goed zingen en had de gave van het woord. Van ver buiten de parochie kwam men naar hem luisteren. Ook voor de badgasten was het smullen. De kerk werd te klein. In 1906 werd door A. Slegers de kerk van een uitbouw voorzien. Foeilelijk en helemaal niet in stijl met het ontwerp van de waterstaatsarchitect H.H. Dansdorp. Parochianen noemden het uitbouwswel de puist of de bult.

In 1911 trad pastoor Bohl aan, tikkeltje aristocraat en van huisuit niet onbemiddeld. Hij wilde wel het nodige in de parochie investeren. In 1920 had hij de bekende architect Pierre Cuijpers, kleinzoon van dé grote Pierre, binnengehaald voor de bouw van de Mariaschool. In augustus werd het gebouw al opgeleverd door Cornelis Slegers. Met een flink gedeelte familiegeld kocht hij met zijn kerkbestuur een stuk grond voor de bouw van een kerk aan de Sparrenlaan in (toen) Bentveld. Intussen werkte hij aan plannen voor de bouw van een nieuwe Agathakerk. Hij zou wel aan de nodige middelen kunnen komen.

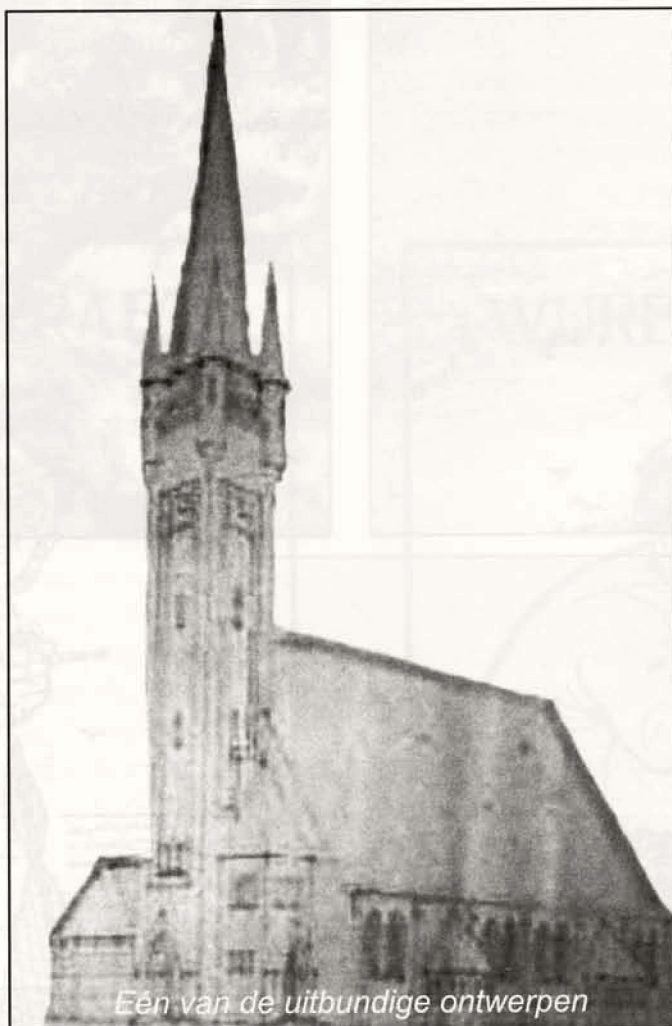
Helaas, de pastoor was zwak van gezondheid. Hij overleed op 2 mei 1927. De erven hadden andere belangen dan een nieuw te bouwen kerk. De Zandvoortse parochie moest haar eigen boontjes doppen. De parochianen hadden hun beminde pastoor overigens vanaf de kerk uitgeleide gedaan tot aan de Tol. Daar werd hem het aloude gregoriaanse gezang "in paradisum" nagezongen. Hij werd begraven op Buitenveldert.

De bouw

Zijn opvolger pastoor Wijnker nam energiek het initiatief tot de bouw van een nieuwe kerk over. Het aantal katholieken in die jaren was ongeveer 1450,

18,4% van de Zandvoortse bevolking. Diezelfde Pierre Cuijpers maakte een ontwerp. De eerste tekeningen waren tamelijk uitbundig met veel toeters en torens. Vergeet niet dat de architect met zijn vader Jos juist de bouw van de Bavo-kathedraal aan de Leidsevaart had voltooid.

Bij de aanbesteding op 6 december 1927 werd de bouw gegund aan de firma Venhoven en Evers te Bloemendaal. De aanneemsom was f 110.000,-. Er moet onvoorstelbaar hard zijn gewerkt. De eerste plechtige steenlegging was op 13 maart 1928. De inzegening geschiedde al op 18 juli 1928. De zondag daarop werd de kerk in gebruik genomen. Op 23 augustus werden de luidklokken ten doop ge-

Eén van de uitbundige ontwerpen

houden. Ze kregen de namen Agatha, Adrianus (de patroon van Zandvoort vóór de Reformatie) en Cornelius (voornaam van pastoor Wijnker). Samen klonken ze als de eerste drie tonen van het gregoriaanse Te Deum. Een andere drieklank dus dan de klokken nu.

Pas op 10 juni in het volgende jaar werd de kerk, zoals dat heet geconsacreerd. D.w.z. helemaal ingewijd om midden in het dagelijks leven een sacrale ruimte te zijn. Dit ritueel is aan de bisschop voorbehouden. De komst van een bisschop in die dagen had iets van een koninklijk staatsbezoek.

Op 9 juni werd monseigneur J. Aengenent, bisschop van Haarlem in optocht ingehaald vanaf de Tol. Het was een coming out van wat in het Noorden eeuwenlang binnen de kerkmuren bleef.

Het ontwerp

De architectuur van de kerk was heel anders dan in de 19e eeuw gebruikelijk was. Grootvader Pierre Cuijpers, bouwer van o.a. het Rijksmuseum en het station van Amsterdam, gold als de vernieuwer van de gotiek. In de neogotiek werden kerken gebouwd naar het voorbeeld van de middeleeuwse gotische kathedralen. Het grondplan had de vorm van een latijns kruis en een opbouw met een hoog middenschip met vensters in de muren boven de zijbeuken. De kerk was hoog en moest in alles naar het hogere wijzen. Er was een grote afstand tussen het rituele gebeuren en het "volk". Nu groeide het besef, dat men niet alleen de mis kon "horen", maar ook zou moeten kunnen zien wat aan het altaar gebeurde. De in de jaren 1920 en '30 gebouwde kerken hebben daarom vaak smalle zijbeuken en een hoog en breed middenschip, waardoor bijna alle gelovigen in het middenschip een plaats vonden. Er was dan ook een levendige handel om plaatsen in een kerkbank. De uitdrukking "vaste plaats" en plaatsengeld kennen we gelukkig in de jaren vijftig niet meer. Daarmee was ook een einde gekomen aan de schandelijke "armenbankjes".

De nieuwe Agathakerk vertoont qua stijl veel kenmerken van de z.g. Amsterdamse School. Het postkantoor in Haarlem aan de Anegang en het V&D gebouw zijn daar voorbeelden van. Het gebouw werd als één decoratief geheel opgevat. Versierelementen werden in het plan opgenomen (in navolging van Berlage). Vrij sterke horizontale accenten in de gevelindeling. Baksteenversiering naast sculpturen in natuursteen en hout. In de versiering werden elementen van art-déco meegenomen. Dat laatste is in de Agathakerk goed te zien aan de strakke lijnen en ook in de glas-in-loodramen in prachtig fel Zandvoorts geel en blauw, en abstract van vorm.

Lourijsen

In 1928 waren alle glas-in-loodramen hetzelfde als de lage ramen langs de zijbeuken nu. Het zal een strijdpunt blijven of de kerk er mooier op geworden is met de nieuwe glas-in-loodramen van 1948. Pastoor van Diepen vond de kerk veel te kaal. Hij en met hem veel parochianen hielden van plaatjes, van voorstellingen van heiligen, aan wie je je kon optrekken. De Haarlemse kunstschilder L. Lourijsen kreeg opdracht ramen te ontwerpen. Daarop kwamen symbolen uit geliefde liederen, zoals het pinksterlied "Veni, sancte spiritus" en symbolen van de zeven sacramenten. Ook heiligen, die met de geschiedenis van Zandvoort verbonden

Eerste steenlegging van de nieuwe Agatha kerk: 13 maart 1928

waren. Vervolgens namen die in de katholieke traditie niet weg te denken zijn: Maria, Jozef, de apostelen Petrus en Paulus, Willibrord en Nicolaas. Ook namen die in die tijd populair waren: Elisabeth van Thüringen (denk aan de vele ziekenhuizen naar haar vernoemd) en Tarcisius, toen patroon van de jeugd. Op het zangkoor achter het orgel staat Caecilia, patroon van de muziek, vlak naast Gregorius, patroon van de kerkmuziek. Lourijsen had eerder bij de bouw het mozaïek in Venetiaans glas ontworpen voor in de kerk, dat direct bij binnenkomen opvalt. Christus aan het kruis, waarnaast Maria en Johannes, de jongste apostel. Aan de voet van het kruis ontspringen zeven stromen als symbool van de zeven sacramenten, die de katholieke kerk kent. In 1951 bij het 110-jarig bestaan van de parochie werden eveneens van Lourijsen de veertien kruiswegstaties - een cadeau van de parochianen - in opalineglas aangebracht.

Helaas moeten inhoud en betekenis van de inventaris hier verder onbesproken blijven. Zoals de reliekschrijn van Agatha, meesterwerk uit het atelier van Brom in Utrecht. Met giften en zilver van parochianen was het in de oorlog bijeen gespaard, alsmede het smyrnakleed van 1938 dat zoveel parochianen hebben geknoopt.

Veranderingen interieur

Binnen dit bestek is het onmogelijk in te gaan op alle veranderingen binnen het gebouw in de afgelopen 75 jaar. Belangrijk is te beseffen dat die veranderingen uitdrukking zijn van een ontwikkeling in visie en beleving van het geloof. Voorbeeld: de plaats van het altaar. In 1928 stond die geheel voorin tegen de muur. De priester (toen nog uitsluitend priesters!) was als enige gerechtigd liturgische handelingen te verrichten. Alles lag uniform vast voor heel de wereldkerk. De mis werd toen vooral beleefd als herinnering aan het kruisoffer van Christus. Het monumentale altaar had alles van een dodensarcofaag. In 1968 werd onder invloed van de inzichten van het Tweede Vaticaans Concilie het altaar naar voren gehaald. De priester kwam van zijn troon. De Zandvoortse architect Coen Bleijs heeft deze verandering vakkundig uitgevoerd in stijl met het bestaande. Het altaar werd meer tafel. "Tafel van één, brood om te weten dat wij elkaar gegeven zijn", zoals dikwijls wordt gezongen in een lied van Huub Oosterhuis. "De voorganger" (een nieuw woord in de katholieke kerk) staat niet meer met de rug naar de mensen. Kerk-wij-samen werd het devies in het bisdom Haarlem, in die tijd onder leiding van bisschop Th. Zwartkruis. Dat werd nog sterker benadrukt in de renovatie van 1989, toen

het podium voor de liturgie echt middenin de kerk kwam te staan. De bouwkundige verandering werd na vaak heftige discussies met eigen vrijwilligers (o.a. Chris Boon, Bert-Jan van Gaart) en met behoud van bestaand materiaal uitgevoerd. In 1996 werd de plek achter in de kerk uitgebouwd tot de huidige Ontmoetingsruimte, onder begeleiding van architect Gies Sterrenberg. Dat je in de kerk elkaar kunt spreken en ontmoeten, dat er koffie is, de ontwerper Pierre Cuijper zou er van gruwen. Die had nog niet eens een toilet in zijn ontwerp opgenomen. De enige afvoer was het z.g. heilig putje. Er is in die 75 jaar veel veranderd, omdat wijzelf en de wereld waar we deel van uit maken veranderd zijn. Dat is trouwens nooit anders geweest. De oervorm van een kerk was een verplaatsbare tent waarin de stenen tafels met de tien woorden van Mozes werden meegedragen "als een lamp voor de voet". De zaal van het laatste avondmaal was ook een tamelijk informeel onderkomen.

Kerk uit de schaduw

Het jubileumjaar "Agatha-75" wordt op zaterdag 15 maart ingezet. Motto zal zijn "Kerk uit de schaduw". Het is figuurlijk bedoeld; we zijn ons terdege bewust van de negatieve verhalen en misstanden in de geschiedenis. Daarnaast hoeven kerken zich niet te schamen voor het goede verhaal, dat ook voor het voetlicht mag komen. Het is ook letterlijk bedoeld: de kerk aan de Grote Krocht is 's avonds maar een duistere hoek. Er zijn plannen om naar een lichtontwerp van Marco de Boer de kerk uit de schaduw te halen (rond oktober 2003). Men mag het ook verfraaiing van het dorp noemen. Wie weet zijn er die dat willen sponsoren. Pastoor van Diepen zou daar een goeie in geweest zijn. Die flair heb ik niet. Ik vind wel dat Zandvoort gerust trots op "de Agatha" mag zijn en waar zij voor staat.

Dick Duijves

Pastor in de Agatha- en Antonius & Paulusparochie

Illustratie: een eerste ontwerp met "toeters en bel-len". Dan is er ook nog een ontwerp met twee kerk-torens!

Foto 2. Verwelkoming van bisschop Aengenent ter gelegenheid van de consecratie van de kerk in 1929. Deze foto is genomen vanaf de Wilhelminaweg richting Tol. Foto 3. Oud en nieuw op de dag van de inwijding. Foto 4. De bisschop (in de raamopening) wordt toegejuicht door de Zandvoortse bevolking (Foto's door A.J. Feij - Zandvoort, collectie RK kerk)

9 juni 1929

Beach Net

Computer & Internet Centrum

De technische dienst van Beach Net heeft ruim 15 jaar ervaring met computers. Met gepaste trots kunnen wij stellen dat u de meest exclusieve en exotische computers kunt bestellen bij Beach Net.

Ook voor het aanpassen van uw computer naar de huidige standaard kunt u terecht bij Beach Net.

Zelfs de moeilijke taak, uw data terug te halen bij een crash, is één van de specialiteiten van onze technische dienst van Beach Net. Kortom, Beach Net het adres voor u, en uw computer.

**Reparatie & Onderhoud
Verkoop & Assemblage
Internet**

Haltestraat 61 2042 LL Zandvoort
Geopend van din / zondag 12.00 tot 21.00
Tel: 023-5730749 / 06-41286175 Email: info@beachnet.nl

ADMINISTRATIEKANTOOR VAN DER HAM
Administraties en belastingzaken

Voor ondernemers en particulieren

Voor de verzorging van onder andere uw:

- * financiële administratie
- * loonadministratie
- * aangiften loon- en omzetbelasting
- * aangiften inkomstenbelasting
- * aangiften vennootschapsbelasting
- * fiscale adviezen

Burgemeester Engelbertsstraat 8
2042 KN Zandvoort

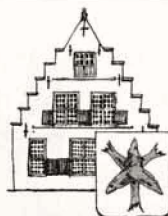
Telefoon 023 - 5736028
Telefax 023 - 5736029
Mobiel 06 11325410
E-mail hampaap@hetnet.nl

3 etage's fietsplezier

Versteeg
WIELERSPORT

HALTESTRAAT 31 • 2042 LK ZANDVOORT
TEL. 023 - 571 44 99 • FAX: 023 - 571 63 85
WWW.VERSTEEGEWIELERSPORT.NL

"GENOOTSCHAPSAVOND"
vrijdag 7 februari 2003

De avond zal zoals te doen gebruikelijk gehouden worden in
gebouw "De Krocht", de zaal is open om 19.15 uur

Historisch verleden (II)

De 14e eeuw was voor de bevolking er één van kommer en kwel. De gewone burgers waren ontevreden en voor het eerst stak het patriottisme de kop op. Het Hollandse Gravenhuis kwam onder Frans-Duitse invloed en via Graaf Willem II wilde deze haar invloed over andere gebieden uitbreiden. De invloed van de Friezen in het noorden van Holland was Willem II een doorn in het oog en hij verdreef hen van zijn grondgebied. Tevens stak hij met een leger de Zuiderzee over om het gebied van de Friezen onder zijn beheer te stellen. Dat mislukte, want bij aankomst in de haven bij het plaatsje Warns werd hij gedood.

De zelfstandige bisdommen van de katholieke gemeenschappen gingen hun eigen weg, maar ze probeerden wel de gunsten van de vorst te eerbiedigen. Ten eerste werden de rijke kloosterorden tot de bedelstaf gedreven, veel eten en geen zielszorg belijden was niet goed en veel monniken trokken het land in om daar met de goede woorden en bedelend aan de kost te komen. Om je zonden te wisselen moest je dat vragen aan heiligen, want alleen via hen kon je God om vergiffenis vragen. Een volksdevotie kwam op gang. De beste weg om een pelgrimstocht te ondernemen was via het strand of per boot langs de kust. De mensen die meegingen moesten eten en slapen. Reizen in de nacht was uit den boze want men was bang voor dieven en sluipmoordenaars. De monniken zagen een manier om aan geld te komen voor eigen gebruik: zij begonnen de bedevaartgangers op te vangen en gaven hen te eten en onderdak. Sandfoort was een geschikte plaats om een pelgrimshuis in te richten, maar na verloop der tijden werden de relikwieën vergeven of verkocht en waren de bedevaarttochten naar een ver land niet meer nodig. De pelgrimshuizen kwamen in verval en om toch door te gaan met het menslievende werk door de monniken werden zieken en daklozen opgevangen en verzorgd.

De tweede helft van de 14e eeuw was één van de donkerste. De "Zwarte Dood" waarde rond en tot driemaal toe werd de bevolking geteisterd door een pestepidemie, waaronder een kwart van de bevolking bezweek. Wat de monniken qua verzorging ook deden, ze hebben menigeen met de builenpest naar het Hellegat gebracht.

Het begin van de 15e eeuw was voorspoedig. Door afname van de bevolking en de goede graan oogsten bleven de prijzen laag zodat een ieder aan

eten kon komen. Door de Hanzevaart werd veel Duits bier ingevoerd. Door de graanoverschotten is men ook in de Hollandse steden gaan brouwen waardoor de handel opbloede en er meer geld in omloop kwam. Deze gelden werden belegd en reeds uit de stad Haerlem investeerden deze in boten voor haring en gewone visvangst. In plaatsen langs de kust werden huurlingen aangeworven om de boten te bemannen en vislopers moesten de vis naar Haerlem brengen om deze te laten verhandelen in de vishal op de Grote Markt. Doordat het Gilde een plaats had in de Bavo kerk deelde het bisdom ook mee in de bescheiden weelde van de tijd.

In Santfoort was nog geen kerk, maar het bisdom en de Baljuw vonden het noodzakelijk dat de ongelletterde inwoners ook een gebouw kregen waarin men onderwezen werd om de zoon van God en de heilige geest te aanbidden. Het werd een rechthoekig gebouw met zadeldak en later werd een toren er tegen aangebouwd aan de westzijde. De kerk kwam onderaan tegen het duin aan de rand van het dorp. De bouwstenen werden met wagens aangevoerd vanuit Haerlem en over het duinpad gebracht naar de Croft. De arme vissersmensen woonden in huisjes van 4 x 4.5 meter met een zolder, maar een kerkgebouw gaf voornaamheid aan het dorp, al waren de religieuze driften minimaal. Een toren gaf een superioriteitsgevoel en had waarde omdat daar een luiddolk in kon hangen. Omstreeks 1475 is men begonnen met de bouw van het schip en aanvolgend de toren, zodat na een groot aantal jaren een priester zijn gang kon gaan. Bij het buitenhuis van de Bredero's, in de duinen gelegen, stond een bidkapel met aldaar een relik behorende aan de Heilige Adrianus. De Baljuw vond het goed dat de relik gebracht werd naar de nieuwe dorpskerk, die vernoemd was naar de Heilige Adrianus en Heilige Agatha. Bij de vissersbevolking bleef alleen de naam van de Heilige Agatha over, de beschermheilige tegen brand en die tevens troost moest bieden aan de vissers op zee. Op de feestdag van Agatha, 5 februari, namen de mensen broden mee naar de kerk, welke door de priester werden gewijd. Iedere visser had één gewijd brood aan boord en ook thuis hadden zij een gewijd brood. Ging het brood thuis schimmelen, dan was dat een teken van ongeluk, één visser in de familie zou omkomen. Ging een man overboord bij storm en ontij, dan gooide men gauw een Agathabrood op de golven, want dan kwam het lijk bovendrijven. Al dat soort gebruiken maakte diepe indruk op de vissersbevolking en het is dan ook te begrijpen dat Agatha, de beschermvrouw, als volksgeloof bleef bestaan.

Nergens is de gedachtenis aan Agatha zo levendig geweest als in Santfoort en daarom wordt zij direct in verband gebracht met deze plaats. Adrianus is al lang vergeten.

Wie was de Heilige Agatha?

Zij was afkomstig uit Palermo en door haar bijzondere schoonheid geliefd bij de mannen, met name door gouverneur Quintranius uit Rome. Agatha had beloofd trouw te zijn aan de Heer en toen zij beleefd Quintranius afwees stuurde hij haar naar Aphrodisia die een bordeel exploiteerde. Omdat Agatha niet onder de indruk kwam van die vrouw, liet Quintranius haar gevangen nemen en martelen. In het proces-verbaal (wat honderd jaar later werd opgesteld) staat vermeld dat ze werd gegegeld en haar lichaam werd geschroeid tussen twee gloeiend hete ijzeren platen en verder werden bij haar de borsten afgesneden, als teken dat ze haar vrouwelijkheid en schoonheid hiermee verloor. In de nacht kwam de H. Petrus bij haar, hij beurde haar op, raakte haar aan en haar borsten keerden weer terug en ze was geheel genezen. Woedend over deze hemelse hulp liet Quintranius haar op glasscherven en gloeiende kolen leggen, maar er kwam een aardbeving en de rechtszaal liep leeg en hij bracht haar terug naar de gevangenis waar ze van uitputting is gestorven op 5 februari van het jaar 524. Toen haar lichaam werd begraven gebeurde er een wonder. De dienst was net begonnen toen een statige jongeman aan het hoofd van een groep de kerk binnen kwam en bij de lijkbaar een marmeren steen legde met het opschrift M.S.S.H.D.E.P.L. (Mens Sancta Spontaneus Honor Dei Et Patriae Libera) Heilige ziel, gewillige ere Gods, bevrijding van het vaderland. De eerste letters van de woorden uit het latijn gingen een eigen leven leiden, men heeft verteld dat de vissers de acht letters in het hout van hun huisjes krasten om door Agatha beschermd te worden. Verschillende eigendommen en overblijfselen van haar zijn in 590 aan Gregorius (paus van 590 tot 604) ter hand gesteld en hij gaf ze mee aan de monniken die werden uitgestuurd om de Engelsen te bekeren.

De landvoogd Maximiliaan van Oostenrijk die het beheer voerde over Holland, Zeeland, Henegouwen, Limburg en Brabant had gebrek aan geld om zijn huurleger te betalen. De daar wonende adel hield de burgers in hun macht, maar de laatste, gewend aan hun vrijheid, verzetten zich tegen de uitgevaardigde wetten. De onderlinge twisten liepen hoog op en de bevolking betaalde hun belastingen niet meer zodat er ingegrepen moest worden. De landvoogd gaf aan een groep kapers uit

Sluis (Zeeuws-Vlaanderen) een vrijbrief om de noordelijke landen af te stropen naar buit, maar de landvoogd moest zelf de helft van de buit in geld ontvangen.

Het was in mei 1489 dat een visserspink van Santfoort een aantal schepen, welke vlak langs de kust voeren, waarnam die voorzien waren van een goed bewapende bemanning. Aan land gekomen vertelde de schipper dat aan de Schout en deze trommelde de bevolking op waarbij ze besloten zich niet te laten overrompelen. De bevolking bewapende zich met stokken en ijzeren staven en de afspraak werd gemaakt, dat zij de schepen als deze aanlandden stuk zouden rammeien. Men zamelde voedsel en drinken in en maakten op het duin een groot vuur om zich, vooral in de nacht, warm te houden. De nacht duurde nog niet lang of bij het licht van het vuur kreeg men vier schepen in het zicht. Het vuur werd direct gedoofd en in het donker kwamen de schepen dichterbij. De bevolking hield zich nog even schuil. Toen de schepen aangeland waren kwam de bevolking in beweging. Van alle kanten slopen zij met hun vreemde wapentuig het strand op, vastbesloten om de eigen bezittingen en het dorp zo duur mogelijk te verkopen. De schepen gooiden hun ankers uit, maar toen de bemanningleden van boord kwamen werden zij op de vloedlijn aangevallen. Voor de kapers zat er niets anders op dan zo snel mogelijk weer aan boord te komen. De verdedigers hadden in de gaten dat de kapers aan boord bleven, deze wilden wachten tot het licht werd en daarom hielden zij zich koest. Voor de bevolking was dat juist het sein om het water in te gaan. Ze trokken gezamenlijk met houten balken naar de schepen en beukten met deze provisorische wapens er lustig op los tegen de scheepswanden. De kapitein besloot het anker te lichten en het ruime sop te kiezen. Het kostte wel enige moeite de steven in de richting van de zee te wenden, maar de volkswoede zorgde er voor dat ze snel vertrokken. Deze gewelddadige gebeurtenis was een forse streep door de rekening van de heren kapers. Men wist nu dat Santfoort zich revolutionair had opgesteld en daarvoor had men het dorp willen straffen door het leeg te roven. Ook het waarde deel voor de landvoogd ging hiermee verloren. Toen zij echter smadelijk uit Santfoort waren verjaagd dreven zij in de nacht met de wind mee naar het noorden.

Het volgende dorp was de Wijck. Ze hadden gehoord dat de bevolking zich daar ook revolutionair had gedragen en geen belastinggelden wilde betalen. De vissersbevolking was wat nonchalant en had niet goed uitgekeken over de zee en der-

halve waren ze niet gealarmeerd. Plotseling, in de vroege schemering, verschenen de kapers op het strand en drongen in het dorp de huizen binnen en eisten flinke sommen geld. De hele bevolking stond machteloos en moesten alle waardevolle bezittingen afgeven aan de kapers en deze vertrokken tevreden verder naar volgende doel. Santfoort was door oplettendheid er tussenuit gesprongen maar de Wijckers betaalden het gelag.

Dat er revolutionaire ideeën konden ontstaan was vanwege het feit dat de Habsburger vorst Maximiliaan bijster weinig interesse toonde om als heerser van de zeventien provincies op te treden. Aan het einde van de 15e eeuw was door alle mogelijke politieke verwickelingen de welvaart gedaald. In veel plaatsen heerste grote armoede en dat bracht het volk in verzet tegen een overheid van kerk en staat. De landvoogd had aan Albert van Saksen, de stadhouder van Vlaanderen, de taak toebedeeld om overal waar de revolutie de kop op stak deze neer te slaan. De stadhouder beval Witwort van Schaumberg een legertje huursoldaten bijeen te brengen om in de noordelijke gewesten het revolutionaire gedrag van de bewoners met geweld de kop in te drukken. De commandant van het leger had een schrijver in dienst genomen om aantekeningen te maken in een dagboek, zodat de vorst kon nagaan welke daden hij verricht had. In die dagen was de ellende tot aan de lippen gestegen, want door oorlogshandelingen was het de vissers verboden en onmogelijk gemaakt om ter visvangst te gaan. Het voedsel in die dagen bestond uit gort, bonen, erwten, wortelen en vis, maar om deze producten te kunnen kopen moest men eerst vis op de markt brengen. Sommigen begonnen aan het houden van kleinvee maar dat was in een duingebied bijna onbegonnen werk. Door de grote armoede en honger was de bevolking erg verbitterd geworden op de grote landheren in de gewesten waardoor een revolutionaire stemming was ontstaan tegen de overheden. Na het bijeen brengen van een grotendeels uit Duitsers bestaande huurleger trok Van Schaumberg over de Rijn en volgde deze tot aan de monding aan zee en vervolgens trok het leger naar het noorden. Na eerst Nordwijck aangedaan te hebben marcheerden de troepen op 12 mei 1492 met 1250 man voetvolk en 50 ruiters richting Santfoort. Het leger, reeds van verre zichtbaar op het strand, droeg vlaggen en vaandels met zich mee en de vaandels waren beschilderd met Brood en Bier, dit als verachting voor het gewone volk die spandoeken hadden gemaakt met Brood en Kaas. Er ging een rilling door de lijven van de vissersbevolking, ze waren moedig en zeker

niet bang, maar tegen deze overmacht en met de honger die aan je knaagt, konden ze de moed niet opbrengen om weerstand te bieden. Tegen de middag arriveerden de eerste Duitse huurlingen in het dorp en zij eisten van de vooraanstaande burgers dat zij openlijk spijt zouden betuigen over hun revolutionaire houding. Wij vinden dat huichelachtig, zeiden zij, onze beginselen zonder meer prijsgeven doen wij niet. Wij blijven bij onze verklaring dat de Landheer zich niet bekommert om de vissersbevolking waardoor deze is gedoemd te verhongeren. Van Schaumberg pikte dit antwoord niet en hij gaf het bevel om de belangrijkste huizen en de kerk in brand te steken en alles wat waarde had uit de huizen weg te nemen. Dat hoefde hij geen tweemaal te zeggen, de soldaten drongen overal naar binnen, maar de buit was echter gering want pluk maar eens veren van een kikker.

Niet tevreden drongen de soldaten er bij de bevelhebber op aan ook maar Haerlem binnen te vallen want daar heersten ook revolutionaire opstandige gedachten. Voor Haerlem aangekomen zagen zij de poorten gesloten, grachten als barriere en een bevolking bereid tot verdediging. Na dit gezien te hebben maakten de troepen rechtsomkeer naar Santfoort. Teruggekomen scholden zij de Sandfoorters uit want zij hadden wel eens kunnen zeggen dat ze in Haerlem geen schijn van kans hadden de stad in te nemen. Moeten wij onze broeders verraden, beten zij de bezetters toe als antwoord. Het hele gebeuren was bij Van Schaumberg in het verkeerde keelgat geschoten en hij bepaalde dat een groep van 175 manschappen in Santfoort achter zou blijven en ze moesten direct optreden bij nieuwe revolutionaire handelingen. Zelf ging hij met de rest naar het noorden alwaar hij in de Wijck en Beverwijck met veel egards werd ontvangen. Geruchten gingen in die tijd ook snel, men had al lang informatie ingewonnen over wat dat betekende, die branden en de rookkolommen in het zuiden, en dat wilde men juist in hun dorp en stad voorkomen. Op de vraag om openlijk spijt te betuigen over hun gedrag stemden ze in. In Santfoort keerde de rust terug, de bevolking begreep dat tegen een overmacht aan soldaten men geen vuist kon maken en ze schikte zich in haar lot. De bevelvoerende officier gaf na een paar dagen door dat de bevolking geen moeilijkheden meer maakte en de afdeling werd spoedig geroepen om naar de hoofdmacht terug te keren. De bezetting had maar drie dagen geduurd want de Duitsers vonden dat ze genoeg indruk achtergelaten hadden, waardoor een opstand niet meer te verwachten stond. JKAzn

De Zuidboulevard

Toen en nu

Onze watertorens zijn altijd een dankbaar en herkenbaar object voor de fotografie. Nog fraaiere beelden/vergezichten zijn te maken vanaf de torens. Ik heb u in nummer 84, herfst 2001, al beelden laten zien richting De Rotonde. Ook de Noordboulevard, nummer 85, winter 2002 is al eens aan de beurt geweest. Echter de Zuidboulevard komt zelden in beeld, terwijl er toch prachtige huizen stonden en nog steeds staan en het vormt de verbinding met de Waterleidingduinen richting Langevelderslag. Vanuit dat punt laten we dan ook het

eerste beeld zien. Hoewel niet van de watertoren, maar toch van een hoog punt door KLM Aerocarto genomen foto. De foto is van eind jaren 50 en als kaart verstuurd op 21 augustus 1960.

De beide foto's aan de rechterkant zijn duidelijk herkenbaar vanaf de watertoren genomen.

De bovenste foto toont een Zuidboulevard met nog vele open plekken. De kaart is een uitgave van Hemo en is verzonden in juli 1953.

De onderste foto toont een al aardig volgebouwde Zuidboulevard. We zitten hier in de jaren 60 met nog niet veel verkeer- en parkeerhinder.

De beelden zullen weer voor zich spreken.
HO

De Zuid eind jaren vijftig

De Zuidboulevard begin jaren vijftig.

De Zuidboulevard vanuit vrijwel hetzelfde punt, maar dan in de jaren zestig.

Gelezen & gezien

"Met de tram naar Zandvoort"

een interessant fotoboekje van bescheiden omvang waarin afgebeeld een 30-tal foto's van de tramlijn Amsterdam-Zandvoort. Het boekje is in september in een beperkte oplage uitgegeven. De reden van deze uitgave is het feit dat 45 jaar geleden, in de nacht van 31 augustus op 1 september 1957, de trams van de Noord-Zuid-Hollandse Vervoer Maatschappij hun laatste ritten tussen Amsterdam, Haarlem en Zandvoort reden.

Het boekje is samengesteld door Ad van Kamp en Luud Albers en door uitgeverij Adriaan Hagenaar te Heiloo op de markt gebracht. Het ISBN nummer is 90 72721-10-1.

Het is verkrijgbaar bij Bruna-Balkenende alhier. Prijs € 6,95.

Wist u d@t.....

Op het internet kwam ik de site www.zoekplaatjes.nl tegen. Mocht u foto's hebben waarvan u niet weet waar deze (in Nederland) zijn genomen, dan kunt u deze hierop plaatsen. Uit eigen ervaring weet ik dat de pagina goed bezocht wordt (een door mij geplaatste opname was binnen een dag geïdentificeerd). Deze pagina wordt onderhouden door het Haags gemeentearchief.

Voor degenen onder ons die zich bezig houden met genealogie kwam ik het programma Aldfaer tegen. Dit gratis Nederlandstalige programma voor het vastleggen van stamboomgegevens is te downloaden vanaf www.aldfaer.nl en er zit een uitgebreide gebruiksaanwijzing bij. Zoals de meeste programma's draait het onder Windows.

Het bekijken waard:

www.virtueletochtenkenemerland.nl. Hierop kunt u o.a. een collectie zien van strandingen te Zandvoort.

Foto: Stranding Heinrich Podeus uit Rostock in november 1928

Klinkertjes

Op zoek naar...

Stations te Zandvoort

Informatie over de historie van trein en station zijn voor veel mannen een aangename vrijetijds besteding. De heer H. van Meurs (h.vanmeurs@planet.nl) is op zoek naar meer informatie over de volgende stations te Zandvoort:

- 1) Station Zandvoort Rijk, in gebruik genomen in 1904 en gesloten in 1909. Waar heeft dit gestaan? Wanneer gesloopt? Wie was de architect en is er nog een afbeelding van?
- 2) Zandvoort Dorp. In gebruik genomen op 15 januari 1889 en gesloten op 26 juni 1908. Waar heeft dit station gestaan (nabij herstellingsoord August?), wanneer is het afgebroken, wie was de architect en is er een afbeelding van?
- 3) Zandvoort Bad, paviljoen van de wereldtentoonstelling uit 1880, in gebruik van 7 mei 1881 tot 1909 als Zandvoort Bad. Waar heeft dit station gestaan en wanneer is het afgebroken? Wat is er toen voor in de plaats gekomen en wanneer?
- 4) Nadere informatie over het rangeerterrein, opzichterswoning en seinhuis. Zelfde vragen als boven. Welke spoor of treinliefhebber kan mij meer inlichtingen hierover geven?

Kranten over en in Zandvoort

Zoals bekend is het GOZ druk bezig alle over en in Zandvoort verschenen kranten (in de ruime zin van het woord) op CD Rom uit te gaan geven. Niet dat het GOZ verwacht dat nu iedereen zo'n CD Rom-speler gaat kopen, maar voor het nageslacht is nu

op relatief eenvoudige wijze deze informatie beschikbaar, zonder dat de oude, broze kranten doorgebladerd hoeven te worden. Er ontbreekt nog een aantal uitgaven. Zandvoorters zijn vaak verwoede verzamelaars als het over hun geliefde dorp gaat; dus wie weet.

Het GOZ is op zoek naar de volgende uitgaven:

Badcourant; 1882 tot 1896

De Zondagsbode voor Zandvoort en Aerdenhout rond 1918

Zee en Duin; 1923 tot 1926, 1931 en 1932

De Zandvoorter; 12e jaargang, nr 4 (1940), 13e jaargang, nr 2 (1940), 14e jaargang, nr 2 en 4 (1941), geheel 1942.

Zandvoortse Courant; 21 september 1946 t/m 3 mei 1947

Gaarne contact met Ger Cense: telefoon 5 715 715 (Ook al hebt u maar één ontbrekend nummer)

De Haltestraat, omstreeks 1950

Voor een overzicht van winkels in de Haltestraat, omstreek eind veertiger, begin vijftiger jaren ben ik op zoek naar exterieur- en interieurfoto's, indien mogelijk ook met de uitbater(s)/eigenaar erop. Welke (ex) middenstanders (of hun kinderen) kunnen mij aan foto's van hun zaak helpen? Peter Bluijs, 023-5718292 of p.bluijs@hetnet.nl

Wie is die jongen?

E.J. Molenaar is op zoek naar de naam van de jongen rechts op deze foto. Het meisje is Alie Paap "Freet" en was toen ca. 5 jaar. De foto is in plm. 1931/32 in de Spoorstraat genomen.

Wie het weet belt: 023 5716378.

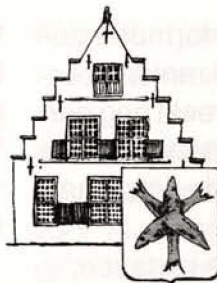

De volgende nieuwe leden heten wij van harte welkom:

Ahrendt Fam. A.H.	de Els 15	7482 BA	Haaksbergen
Bakker Dhr. J.	Fahrenheitstraat 3	2041 CG	Zandvoort
Bos Dhr. C.P.	Kostverlorenstraat 27	2042 PA	Zandvoort
Bos Mevr. L.	Koningstraat 31	2042 VG	Zandvoort
Brune Fam. G.	Staringstraat 6	2041 BH	Zandvoort
Doedens Dhr. T.H.	Pr. Christinalaan 165	1421 BJ	Uithoorn
Kerkman Fam. C.	Westerparkstraat 29	2042 AV	Zandvoort
Klerkx-Zwemmer	Vitruviusweg 33	5624 AD	Eindhoven
Krot Mevr. J.T.	Julianaweg 18	2042 NZ	Zandvoort
Laar Dhr. R. van de	Brederodestraat 225	2042 AZ	Zandvoort
Lindeman Dhr. O.I.A.	32 Chemin de la Seymaz	1253	Vandouevres Zwitserland
Nijenhuis Dhr. H.	Mart. Nijhoffstraat 52	2041 NW	Zandvoort
Reemeijer Dhr. R.	van Houtenstraat 5	2104 XC	Heemstede
Schoonebeek Fam. Th. P.A.M.	Frans Zwaanstraat 90	2042 CE	Zandvoort
Soest Fam. H. van	Kostverlorenstraat 34	2042 PH	Zandvoort
Sweerts Mevr. A.E.M.A.	Javastraat 48 II	1094 HJ	Amsterdam
Visser Dhr. S.	Tjerk Hiddesstraat 10-1	2041 JM	Zandvoort
Vos Dhr. A.P.J.	Vinkenstraat 32	2042 CW	Zandvoort
Loos-Slagtveld Mevr.	Herm.Heijermansweg 73, k 308	2042 XR	Zandvoort

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT"

Opgericht 11 december 1970

e-mailadres: genootschap_oud_zandvoort@hotmail.com

Werkgroepen Genootschap:

Indien u zelf actief wilt deelnemen aan onderzoek van Zandvoorts historie, dan zijn er de volgende werkgroepen:

- Genealogie, contactpersoon Arie Koper.
 - Monumenten & grafstenen, contactpersoon Jaap Kerkman Azn.
- Zelf kunt u ook het initiatief nemen om een werkgroep op te richten.

"Klinkertjes":

Indien u een oproep wilt plaatsen om historisch materiaal te ruilen of te verkrijgen, kan dit gratis in de rubriek "Klinkertjes." Deze service geldt alleen voor leden van het Genootschap "Oud Zandvoort". De advertentie mag niet van commerciële aard zijn. Vermelding van naam en adres of telefoonnummer in de advertentie is verplicht. Uw tekst dient binnen te zijn op de sluitingsdatum van de kopij (zie colofon).

Giften:

Indien u het werk van het Genootschap "Oud Zandvoort" met een - in principe fiscaal aftrekbare - gift wilt ondersteunen, kunt u uw bijdrage storten op onze rekening van ABN-AMRO te Zandvoort. Hiervoor is het Genootschap u zeer erkentelijk.

Op zoek naar een Oud Zandvoorts cadeau?

Iets te vieren, iets te schenken? Denk dan eens aan een ingelijste afbeelding van een echt Oud Zandvoorts tafereel van "Bing en Braet." U hebt keuze uit twee kleurenafbeeldingen. Voor nadere informatie: Matthé Crabbendam.

Opruiming? Voorzichtig, niet weggooien!

Grote schoonmaak, verhuizing of een andere aanleiding om eens op te ruimen? Indien u spullen, foto's (ook oude familiefoto's met herkenningpunten van ons dorp), knipsels of andere publicaties over het Zandvoort van vroeger tegenkomt: a.u.b. niet weggooien! Schenk het aan het Genootschap "Oud Zandvoort".

Advertenties:

Beschikbare formaten: hele, halve, kwart en 1/6 pagina.
Tarieven op aanvraag via Matthé Crabbendam.

Losse verkoop "De Klink":

Bruna Balkenende, Grote Krocht 18
Zandvoorts Museum, Swaluëstraat 1
ISSN 1384-7082

"De Klink"

koperen gong, die door de vroegere Santfortse omroepers gebrakt werd om de mense waer te schouwe as de vissers schepe in zicht kwame. Dan gonge ze naer het strand waer de afslag van de garnael en de vis gehouwe wier. As de Klink gong riep de omroeper alaid: "Al degeen die scharre en garnael kope wulle, komme an zee..." (De Wurf)

Bestuur

Voorzitter:

ing. G.A. Cense
Kostverlorenstraat 115
2042 PL Zandvoort
023-571 5715
ger@cense-v-lingen.demon.nl

Vice-voorzitter:

ir. C.J. Wagenaar
023-571 3999

Secretaris:

A. Koper
023-571 8441

Penningmeester:

M.A.J.M. Crabbendam
023-571 2514

Leden:

A. Joustra-Brokmeier
023-571 5155

J. Paap Lzn
023-571 5967

W.A.H. Keur
073-6217222

J. Kerkman Azn
023-571 5013

J. Paap Czn
023-571 5168

Ereleden:

P. Brune
ir. C.J. Wagenaar
M. Weber

Contributie:

Minimaal € 9,25, binnen Zandvoort (incl. verzendkosten), per jaar.
Minimaal € 13,85, buiten Zandvoort (incl. verzendkosten), per jaar.

Bankrelatie:

ABN-AMRO te Zandvoort,
rekeningnr. 565738305
Giro-rekening: 4206723 t.n.v.
Genootschap "Oud Zandvoort." 02

Adressen cultuur-historische verenigingen:

Folklorevereniging
"De Wurf"
secretaris: Mieke Hollander
Const. Huygenstraat 15
2041 NL Zandvoort

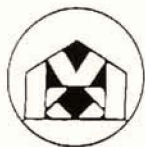
Historische Modelbouw Vereniging
"Bomschuit Bouwclub"
secr.: mw. C.C.M. Kemp-van der Mije,
Tolweg 29, 2042 EJ Zandvoort
telefoon 023-571 7201
c.vandermije@planet.nl

DE
WURF

Kwekerij

P. van Kleeff

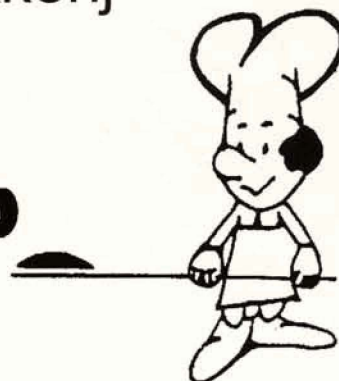

 vhg
vereniging
van hoveniers en
groenvoorzieners

Van Stolbergweg 1
Zandvoort - Tel: 023-57 17093

Luxe Brood- en Banketbakkerij

Paap

Raadhuisplein 2, Tel: 023-57 12865
Potgieterstraat 24, Tel: 023-57 36957
Pasteurstraat 4, Tel: 023-57 31967

Versteeg's IJzerhandel

Verkoop van:

Verfwaren
IJzerwaren
Elektra
Camping Gaz
Gereedschap

Verhuur van:

Kango Betonboor
Kango Breekbeitel
Div. Schuurmachines
Nietmachines

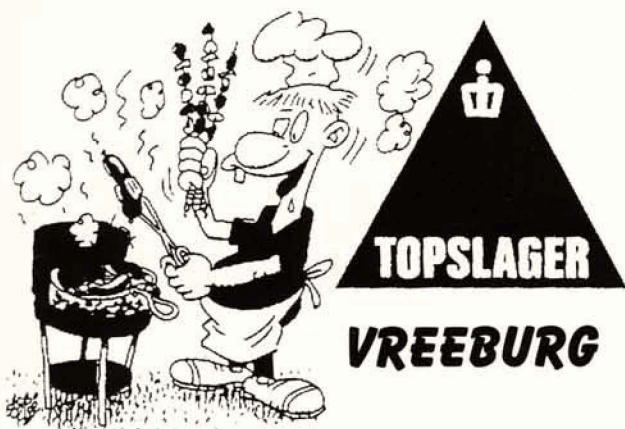
SLOTEN-EN
SLEUTELSERVICE

Pakveldstraat 19, Tel: 023-57 12554, Zandvoort

DE STIJLKAMER

Exposities
Workshops
Proeverijen
Recepties

GALERIE DE STIJLKAMER en Café Koper:
een verrassend veelzijdige combinatie.
Kerkplein 6, Zandvoort. Tel: 023 5713546
E-mail: galeriedestijlkamer@planet.nl

Haltestraat 54, Zandvoort
Tel: 023-57 12451
Garantie voor Topkwaliteit

Café - Brasserie

Del Mar

Haltestraat 13, Zandvoort
Tel: 023-57 14738

Gielen & van der Valk

Retouradres:
Oosterstraat 1
2042 VE ZANDVOORT

Notarissen

Kiefer-Bleesing Dhr. en Mevr. G.H.
Jhr. P.N. Quarles v. Uffordlaan 1
2042 PP ZANDVOORT

Adres : Kostverlorenstraat 121

**Postadres : Postbus 286
2040 AG Zandvoort**

E-mail : notarissen@gielen.vandervalk.nl

Telefoon (023) 571 68 41

Telefax (023) 571 20 88

Bruna Balkenende

uw adres voor:
Kantoorartikelen
Strippenkaarten
Reisgidsen
Boeken
Tijdschriften
Stripboeken
Landkaarten
Wenskaarten
Krasloten
Rookwaren
Staatsloten
Toto en Lotto

Grote Krocht 18, 2042 LW Zandvoort
Tel: 023-57 16033

Winkelcentrum Jupiter Haltestraat Zandvoort

Een gezellig centrum voor:

Speelgoed

Kadootjes

Meubels

Herenkleding

Kindermode

Huishoudelijk

Bloemen en Planten

Kinderschoenen

Sport

Snoep

Een hapje

**Voor ieder wat wils
KOM EENS LANGS!!**